МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 91 (4104). ШОАТТА, 31 июль, 1965 шу. Мах 2 кеп.

Вай кепа йоазув гІулакхашта тІадерзадаь хилийтара

Халкъа дахаш да советски кепа йоазув, халкъо хІара деннен юкъарчал доацаши дакъа а лоацаш дегІаух из. Цунах латт цун бокъонца йола демократизм, цун халкъа характер. Вай мехка кепа йоазонна юкъе дакъа лоацаш хилар профессиональни журналистий гІулакх хинна ца Іеш, дуккхача общественни корреспондентий-рабселькорий, керда вахар хьадерий гІулакх а хинна дІэттад.

Дувцилге йоацаш йоккха я вай пресса дегІайоагІаш латта влияни, массане а бакъду вай газеташи журналаши массанега кхоачаш, атта кхетадеш хилар. Коммунизм хьалъяра тайп-тайпарча дешаех цар дувцараш дуккхача наха кхетадеш а царна гарга а да. Цар диззача дешю гІоттаю уйла, лакхбу шоаш дешарий шоашца бола безам, къахьегама денал дола гІулакхаш дара тІахьех, хьокхама низаца тІаувз, дуккхача наьха творчески опытацара кердадар, къаьрдла дикадар, перспектива йолаш дар хьаллоап.

Советски кепа йоазоно хьалй экономически культурнии проблемаш ювцаш йола дуккхача тайпара формаш. Из цахаддаш дувзаденна да активаца, производства хьаяха латтача нахаца, Іилмахошца, культура деятелашца. Кепа йоазон балха тІехь тІа - тІа лакхлу общественни хьисапе деча гІулакхий лоархІам. Редакцешкарча общественни советаша, штатах йоацача отделаша, предприятешкеи хьалъеш латтача гІишлошкеи йолча посташа, активо дакъа а лоацаш йолча общественни приемнеша, выездной редакцеша доккхий гІулакхаш ду, шоай хаппахьа а гІулакхаца а эггара эшаш дола вахара дешаш оагІонаш тІа увттаде новкъостал ду вай газеташта, чІоаггІа гІо ду уж практически къоастадара.

ХІанз, цІаккха а ца хиннача тайпара, кепа йоазон болхлой, цун общественни актив хьийха я общественни вахара процессай кІоаргаленга кхача. Из ца дича вахара юкъера толашагІдар къоасталургдац, боахама-политически декхараш кхетамца, гІулакхаца кхоачашдара вай къахьегамхошта практически новкъостал дулургдац кепа йоазон дешаца.

Коммунистически партеи Советски правительствай хадданза йоакхо ю халкъа боахама деррига доакъош, культура, къахьегамхой материальни хьал дІахо а лакхдара. Цу дешаша керттера моттиг лаьцар КПСС ЦК тІеххьарча Пленумий балхашта тІехь. Царех латт партийни организацей балха керттера чулоацам. КПСС ЦК Пленумий решенешца чІоагІало а лувцаш, кепа йоазув декхарийла да боахама Іилмано маяххара хьалхле лелаяра, боахам хьалбара формаши методаши хувцаш эргаяхара, партийни паччахьалкхени дисциплина лакхъяра, шийна тІадиллача гІулакха хІара болхло бехктокхаме хилара тІехьаотта.

Кепа йоазонна юкъе керттера моттиг дІаяла еза керда вахар хьадара, яьхад В. И. Ленина. **«Политически даьсса хабар кІезигагІа, коммунизм хьалъяра вІалла а чоалхане йоацача, бакъда дийнача, вахара чура хьанийцача, вахаро техка хьежача фактай дукхагІа терко яр — из лозунг дувца деза вай хадданза массане а вай писателаша, агитатораша, пропагандисташа, организатораша...»** — яхаш яздаьд цо ший «Сийлахьйоккхача почина тІа».

Иштта йола факташ сих ца луш чІоаггІа уйла еш гулъе а миштай хьожаш чІоаггІа тахка а еза, гІулакхаца йовза еза уж. Лоаца доккхалаш, ше дергдоацар дергда яхаш луш дола даьсса дош гуча а доаккхаш, из деш политически даьсса хабар тІех а ца доалийташ. Эггара хьалхагІа журналисташ, газетни герза массе тайпара бола болхлой декхарийла ба эггара а дукхагІа кердадар хьадеш долча, мегаргдоацачун эггара а дукхагІа терко е сэзача, дІакхайкаде дезача, общественни критика е сэзача, дикачунца Іомавара тІахьеха везача, вахара хІара денна хулача, моллагІа болча оагІонца кІоаргга безам болаш хила.

— Кепа йоазон, радио, телевидене болхлошкара дІадех цхьацца-йолча факташка талмаста а лоацаш, творчески хьажар, бІарчча хьанийцача вай балха практически опыт хьахьокха хар. Журналист парте гІулакх бахьан хьинаре къовсам лоаттабер ва. Из воалаш вац духхьала дикадар де лоуш хиларах. Цунна иштта эш уйлаш къаьгга хилар, вахар довзар, ленински позицеша маяххара щий уйлаш нах тешаргболаш а къаьгга а ювца хар. Кепа йоазонна юкъе дакъа лоацаш вола журналисти активист - общественники шийна ховри ший говзали хадданза лакхъеш хила веза, ший массе а оагІонца вахар гургдолаш, практически лоархІамедар ханнахьа хьакъоастаде ховргдолаш, тахан кхоачашданза латтача декхарашта теркам тІабохийтаргболаш.

Бакъда вайна хІанз а кІезига нийслац фактайи цифрайи бокъонца анализ е, цар чулоацам гучабаккха ца ховш йола моттигаш. Масела, Таджикистане дуккхача боахамаша хьайбай боахама кертера проблема кхоачашъяра — чІоаггІа йола доакъарий база хьаяра болх ледара бу. ХІьата «Таджикистана коммунист» яхача газето цунах е йоагІа выводаш япзар шийна. Цо хьанйю цхьаццайола наггахьа нийслу факташ, этта ший тайпара хьал теркал а ца деш. «Хьайбаш леладераш хьалха болх», «Ахархой коталон рапорт» яха а кхыйола а доккхий дешаш керте а яздеш арайоах уж.

Уйла ца еш, духхьал дІаязьяр мара кхы хІама ца деш факташ ювцаро гІулакх тІагІоллара мара ца довзача, даьсса доккхалаш деча оттаду. «Волгоградская правда» бІаьсти культураш дІаювча хана. хІаьта хІанз а араьхай деррига а дика лел, яхаш дувца корреспонденцеш.

Юрта боахам лакхбара деррига декхараш кхоачашдаь даьннад, халонаш тІехьашкахьа йисай яхаш газетни статьяшеи, радиои, телепередачашеи сурт оттадеш моттигаш кІезига яц.

КПСС Горьковски обкома пленумо белгала мадаккхара, «Горьковская правда» яхача газето тІагІолла а хан-ханнахьа доацаш а дувц экономикаи партийни вахарей дешаш. Ший кепа йоазон органа иштта дола кхоачамбоацараш гучадаьхар КПСС Курски обкомо а. Бахара анализ яра меттел еккъа протокольни хьисапе цхьайола факташ ювца, массе тайпа показателаши цифрай даннеши гулъяь, чулоацам кІоарга боаца, сихха язъяь статьяши корреспонденцеши хІанз а арайоаха кхыдола газеташ а дувцалургдар.

Экономически дунен халкъашта юкъерча хьалахи йолча темаех лоадам боаца, тІагІолла язъяь материалаш хІанз дукха тел радиоси телевиденеи.

Кепа йоазон оаз сих ца луш а гІулакхаца а хила еза. ВІаштІехьдолаш лэрхІэ йиш яц цхьадола газеташ, журналаш (иштта доагІа из радиохи телевиденехи а) бокъонца болча новкъа ца долхаш хилар, цкъаза тІакхув уж дарегІарча сенсацена. гІар айяра, сентиментально кадаши манерах дувцаши хул уж цхьайолча хана.

Общественни актив хадданза кепа йоазонна юкъе дакъа лоацаш хиларо журналисташ, редакце сотрудникаш дуккхача хІаманна тІехь декхарийла бу. Цар профессиональни декхар да кепа йоазон активисташта, рабкорашта, селькорашта керда, йоккхий, общественна лоархІаме йола темаш кепа йоазон оагІонаш тІа ювцара новкъостал дар. Дукха ха йоацаш хиннача «Лесная промышленность» яхача газета общественни корреспондентий Ерригсоюзни совещане критика йир цу газета из активацара бувзамаш ледара леладеш хиларах. Болхлой корреспонденташка бІарччача беттташка письмошта жоп ца кхоачаш е отпискаш йохьийташ хинна моттигаш йийцар.

Вай пресса декхарийла я промышленни предприятей, колхозий, совхозий дикагІйола опыт йовза, цунцара толашагІдар къоастаде, из хьадда хьахьокха, вай ханарча Іилманеи практиканеи карагІдаьннарий терко а еш, производства новаторий балха приемаш дІайовзийта. Цунца цхьана цо чІоаггІа критика е еза гІехьа мел дисачоа, къаденначоа, дІахьалхашка даха вайна новкъарле мел ечоа. Ленина хьийхад вайна: йолаш йола практика кІоаргагІа ме йовз, дикагІа, чехкагІа тоалургъя вай пресса а вай деррига хьа мел дер а, яхаш.

Хаьда, цхьан хІаманна тІадийрза, лакха идейность йолаш, кІоарга чулоацам болаш, гІулакхаца хилар, дас санна кхоанен йоакхо еш кхоачамбоацараш партийни хьисапе ца лоуш хилар, — из ба вай кепа йоазон нах оарцагІбаха могаш бола а хІама хьадара Іалальмате боккха а низ.

Къилбаседа-Кавказски машиннаькъа грозненски отделене болхлошта Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота яларах дола Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Производстве доккхий толамаш дахарцеи машиннаькъахой Ерригсоюзни денцеи дувзадаь Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

ИВАНОВ Николай Аркадьевича — Грозненски локомотивни депо тепловоза машиниста.

КВАШКО Николай Наумовича — Гудермесски тепловозни депо тепловоза машиниста.

ЛОКТЕВ Михаил Никитовича — наькъа Грозненски дистанце начальника.

НАХАЕВ СаІид-Хьамзата наькъа Гудермесски дистанце бригадира.

СПИРОВ Василий Ивановича — Грозненски вагонни депо осмотрщика.

САМУЕВ Мовлийна — Гудермесски кондукторски резерва мухь кхухьача поездай керттерча кондуктора.

ТОЧИЕВА Любовь Юрьевнайна — Грозный станце товарни кассира.

ЯСАКОВ Усама Мусийна — Грозненски вагонни депо цистернай промывальщика.

А.-В. ТЕПСАЕВ,
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела заместитель.

Т. ЭСАМБАЕВА,
Секретара хьалхара — Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума член.

г. Грозный,
28 июль 1965 шу.

С. Новомлинске фотомонтаж. ТАСС фотохроника.

КХОАНА — МАШИННАЬКЪАХОЙ ДИ. (Цунах лаьца материалаш еша 3-ча оагІо тІара).

ЯЛАТ — ДАЬХЕННА!

План кхоачашъяьй

Дика а оттаяьча хана а гурахьа дийна ялат чуэцара къовсам лоаттабу Сунженски района Орджоникидзе цІерахча колхоза къахьегамхоша.

Ка бола культураш дика кхеярал совгІа боккха лоархІам болаш гІулакх да вІалла ца йойташ уж чуэцар. Кхедари чуэцари ши гІулакх дика чакхдаьккхача вІаштІехьдаргда паччахьалкхенна дукха ялат дІадала.

Укх шера деррига а 443 гектара тІа кІа дийнад колхозо. Хьакхари ардари цхьана а долаш болабир механизатораша ялат чуэцара болх.

ТІаийцача лакхарча декхараша лакхйир балха темпаш. Сменни нормах 8 гектара тІара ялат чуэца дезача хьалхара моттиг лелаеча комбайнераша Оздоев Хасолта, Базгиев Бахьауддина хІара дийнахьа цаІ ахи — шиъи норма тІехкхоачашъю.

КІа чуэцача болх беш йиъ комбайн я. Массавола болхло цхьа барт болаш, низи хьинари кхо ца деш къахьегарах 26-ча июле кхачалехьа 268 гектара тІара кІа арда а аьрда чуийца даьккхад. Цкъарчоа хеталургда ма кІезига болх баьб укхаза аьнна, цхьабакъда колхоза кхаш шоайла дикка юкъ юкъе енна хилар бахьан долаш цхьан кхай тІара комбайн шоллагІча кхай тІа яккхалехьа дукха ха йовш хиннаяле а дукха болх баьлга хьагойт барт тайнача механизатораша.

Доккхий декхараш тІаийцад механизатораша. Цар лаьрхІад е бутт чакхбалалехьа деррига кІа чуийца даккха. Дика хьийкъад укхаза кІа. Планах 20 центнер эца мара ца дезача хІара гектара тІара 23 центнер чуэц колхозхоша.

Цар вІаштІехьдаьнад паччахьалкхенга кІа дохкара план 26-ча июле кхоачашъе.

Ялат чуэцача чІоагІа новкъостал даьд юртарча комсомольцашеи бахархошеи. ВІашагІа а теха хІанз болх беш я коммунисташ, комсомольцаш, производстве хьалха латтараш керте а болаш 47 саг чувоагІа агитколлектив. Агитаторий болх бешшехьа кхашка дика къахьег цар.

Къаьстта дика болх бу юртарча культура ЦІен директора Хелдыхароев Зяуддина, библиотека заведующе Ковалева Нинас, иштта кхыбараша.

ХІара комсомольцана лаьрхІа къоастаь участкаш еннай, инструкцеш белгалъяьхай.

Дика болх баьб Д. Костоева, Б. Костоева, М. Арчакова, нов. Дзортова, кхыбараша. № 1 йолча шурий-товарни ферме агитаторий болх делабаьб цар.

Кхашкара ялат чуэцаш санна дика вІаштІехьбаьккхаб колхозо доакъар Іалашдара болх а. Цу гІулакха лаьрхІа йиъ бригада вІашагІтехай.

М. ВИСАНГИРИЕВ.

ЙИСТЕБОАЛАШ ЛАТТ

Мишта лел шун ялат чуэцара гІулакхаш, аьнна, аз хаттар дича, — кхашка хьежача ховргда хьона, машина тІа хьатІаха, совхоза II отделене гІоргда вай, аьлар «Экажевский» совхоза парторганизаце секретара нов. Берсанова.

Массехк минут яьлча II отделенерча кхашка бодача наькъа тІа яьлар тха машин.

БІарг ма кхоачча шереи йІаьхеи я отделене ялаташ дийна аренаш. Кхай тІа тхо хьалкхаьчача 80 гектара гІара ялат чуийца боалаш латтар комбайнераш.

Деррига 650 гектар ялат да II-ча отделене. Группохой методаца болх бу отделенерча механизатораша. ЦІенеи доа ца деши чуэц укхаза ялат. Совхоза кулгалхоша дика вІаштІехьбаьккхаб къахьегам. Зехьа цхьанне а ха ца йоаеш болх бу механизатораша. Делкъийга 12 сахьат далалехьа 80 гектара тІара кІа чуийца мугІарах дІаэттар 13 комбайн. Июль бутт бовлехьа отделенера деррига ялат чуийца даккха дош деннад механизатораша.

Къаьстта дика къахьегаш ба къаьна комбайнераш: Костоев Йоакъапи Евлоев Баматгирии. Дийнахьа норма 12 гектар йолаш хІара денна 17 гектар кІа чуэццар.

Ткъаь цаІ шу да Евлоев Баматгири механизатор вола. Акмолински областе целинни лаьтташка дика къахьегарах 1957 шера къахьегама ЦІе байракх яха орден еннай Евлоевна. — Казахстанера цІа веча гІоне совхоза дикагІча механизатораншта юкъе йоаккх цун цІи.

Ялат лорадара а дика йоакхо ю совхоза кулгалхоша. Кхай тІара хьатта дІайодача хІара машина учет лелаю отделене управляюще Оздоев Аюпа. Хьатта дийнахь а бус а ха деш нах ба.

Дика йоакхо ю совхозе болхлой хьаштий. Іалаьмате чІоагІа раьза ба механизатораш автолавка водителa Муталиев Васамбика.

ХІара денна ший ханнахьа кхай тІа воагІа из. ДІайхача деношка масса йолча хана шийла хий лоаттаду цо кхашкарча болхлошта, хІаьта шийга даь заказаш кхоачашду.

Ялатал совгІа, сом а коартол а чуэц отделене. ХІанзле 21 тонн Іажий, 1300 килограмм боалий, 46 тонн коартолий чу а ийца заготпункте дІадихьад отделенерча болхлоша.

ХІаьта план 380 тонн йолаш, 415 тонн гІожа доакъар Іалашдаь баьннаб уж. Кхы а доакъар кийчлеш ба механизатораш.

С. ШАДИЕВ.

МОСКВА. СССР Іилмай Академе химически физика института химически генетика лаборатори. Профессор волча биологически Іилмай доктора И. А. Рапопорта кулгал а деш болх беш йолча цун коллективо эггара хьалха гучаяьхай хІанз йовзаш йолча химически мутагенеех гаьнна дукхагІъяраш.

Ховш махиллара, цхьайолча химически соединенеша (мутагенаш аьле цІи йоахаш яраша) тайп-тайпарча организмаех доахка гІулакхаши белгалонаши тІехьенга юврийолаш хувцаялийта йиш я. ТІехьенга ювлача структурашта химически мутагенаша еш йола влияни Іомаеш да генетически Іилма доккха дакъа — химически генетика.

Химически агенташа вІалла а хиланза долча дукхалга кхачалца дебаде йиш я тІехьенга дувлача хувцамий (мутацеш аьле цІи йоаккхаш дарий) каст-кастал. Укх тІеххьарча хана гучаяьхай мутацей каст-кастал естественни боарамал массехк бІаьза а массехк эзарза а дукхагІа хилийта могаргдола химически мутагенаш.

Химически мутагенеза методоторо хулийт пайдана йола баьцовгІаш керда боахама маьхера дикалаш йоахкаш хилийта. ХІанзлехьа а генетикаша дукха а керда перспективни лостамаш даьд кІина, маькха, гороха, хьажкІашта, кхыча культурашта. Из метод юкъекхахьа болалуш дукха селекционераш ба.

Антибиотически витаминнии промышленносте шерра мукІарал даь тІаийцай химически мутагенеза метод.

Юххьанца дукха зеннера белгалонаш гучаювл, цхьабакъда, пайданеръяраш а дикка дукха я. ХІанзарча сага гонахьа производстве (къаьстта а химически промышленносте) а санна, иштта вахаре а (молхаш, лакаш, басараш, дохьажа химикаташ, хІамаш юташ-цІенъеш йола синтетически средстваш, кхыяраш) я химически синтеза хІамаш. Цудухьа — химически соединенешка сага организм тІехьенашка юврийолча тайпара эргайоахалург хилара тохкам банза барбац. Химически генетика лабораторес фармакологически препараташтеи промышленни синтеза тайп-тайпарча продукташтеи генетически тІахьожам лоатта а бу; цо йиш хулийт генетически зенне йола химически соединенеш ца лелаяйта.

Сурта тІа: Іилма болхло Татьяна Сальниковаи (аьттехьа) лаборант Валентина Ковалеваи химически мутагенаца Іоткъам баьча хьалхарча шера кІина хинна доминантни мутацеш тохкаш боахк.

О. КУЗЬМИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

РСФСР ХАЛКЪА БОАХАМ 1965 ШЕРА ХЬАЛХАРЧА АХ ШЕРА

Халкъа боахам дІахо дегІабара, бахача наьха хьал-торои культурни боарами лакхбара доккхий толамаш даьхад Российски Федераце. Цунна тешал деш ба 1965-ча шерах хьалхарча ах шера Федераце халкъа боахам дегІабара паччахьалкхен план кхоачашъярах лаьца РСФСР Министрий Советерча Центральни статистически управлене баь хоам. Промышленни производства юкъарча боарама а дукхагІйолча лоархІамерча изделей а хьалхарча ах шера план кхоачашъяьй ерригача совнархозаша, моттигерча Советий промышленносто, иштта РСФСР министерстваша а ведомстваша а. Соахка хьалхарча ах шераца нийсдича 7,6 процент дегІабенаб промышленни производства боарам.

Промышленноста цхьадолча доакъой продукци цу хана дегІаенай укх боараме: электроэнергии теплоэнергии — 9 процент, доагора промышленность — 6 процент, Іаьржеи бос болеи металлурги — 8 процент, химически промышленность — 12 процент, машиностроении металлообработкеи — 7 процент, хьуна, дахчах хІамаш ечеи каьхатеи промышленность — 5 процент, гІишлой материалий промышленность — 8 процент, ейгеи кхачани промышленность — 7 процент, культурно-бытови гІулакхашта лаьрхІа йола хІамаш — 7 процент.

Промышленносте къахьегама овсарле лакхъяра план кхоачашъяьй. ДІадахача шера хьалхарча ах шераца нийсдича 4,7 процент дегІаенай къахьегама овсарле.

Производство, мухь дІа-юха кхахьар, товарооборот дегІаяр, продукцега дІадодар лохдалар бахьан долаш соахка хьалхарча ах шераца нийсдича 8 процент лакхъенай РСФСР халкъа боахама накоплени, цу даькъе промышленносте — 6 процент а йолаш.

Электроэнерги, мехкдаьтта, газ, кІор баккхара, чони болати лоаладара, прокат, минеральни удобренеш, турбинаш, генератораш, химически а иштта кхыйола а оборудованеш, экскаватораш, автомобилаш, юрта боахама машинаш, цемент каьхат, целлюлоза, кІадаш, кхыйола продукцеш арахецар дегІаденилга белгалду РСФСР ЦСУ хоама тІа. ДІадахача шера хьалхарча ах шераца нийсдича дегІаденад дулх, бежай даьтта, цІенача шурий продукташ, генарий даьтта, свеклах шекар доаккхилга.

КПСС ЦК (1965-ча шерара) мартовски Пленума решенеш кхоачаш а еш, ший ханнахьа а дика а дІадийра бІаьстанара ялаташ Федераце колхозашеи совхозашеи, йоах «юрта боахамах» дувцача разделе. ТІеххоачашъяьй бІаьсти дІаювча культурай план. Ялата лаьрхІа юрта боахама культураш 1965-ча шера дІайийначa майлех 124 миллион гектар хул. ДукхагІа дІадийнад бІаьстанара кІа, дуга, мукх, борц, гречиха, иштта дуккхача шерашка а цхьан шера а дІаюв баьцаш. Алсамъяьнай цІенача пара майдаш, хий деххача лаьтташка дІайийнай 1 миллион гектар тайп-тайпара юрта боахама культураш.

ДІахо РСФСР ЦСУ белгалду колхозашкеи совхозашкеи хьайбаш дебар. Алсамъяьнай хьайбай продуктивность, дегІаенай цар продукташ. ДІабахача ялх бетта республика колхозашкеи совхозашкеи юкъера лаьрхІача цхьан Іаттагара 1048 килограмм шура яьккхай, хІаьта укх тІеххьарча пхе шера цу хана чухь яьккхачул дукхагІа а хул из.

Хьалхарча ах шера шура йоаккхилга колхозашкеи совхозашкеи 31 процент дегІаденад, дулхи фуаши 43 процент. Укх шера хьалхарча ах шера хьайбай продукташ эцара йола паччахьалкхен план тІеххоачашъяьй.

Тракторел, комбайнел, кхыйолча машинел совгІа 4,9 миллион тонн минеральни удобрени дІакхаьчай РСФСР юрта боахамга. Соахка хьалхарча ах шерарчул 1,6 миллион тонн дукхагІа хул из.

ДІадахача ах шера РСФСР-е керда производственни мощносташ болх бе йолаялийтай электростанцешка, Іаьржачеи бос болчеи металлурге, химически, мехкдаьтта, ейгача промышленноста, юрта боахаме, кхыча доакъошка. Цхьабакъда, хьалхарча ах шера производственни мощносташ болх бе йолаялийтара оттаяь заданеш бокъонца кхоачаш-м яьяц.

Соахка хьалхарча ах шераца нийсдича цхьа миллиони 800 эзари болхло, гІулакхера саг тІаккхийттав РСФСР-а халкъа боахаме. Цу хана алапи тІатехад жилищно-коммунальни боахама, торговле, юкъарча кхачан, кхыдолча бахача наха гІулакх деча халкъа боахама доакъошкарча 6 миллион совгІача болхлочоа.

Соахка цу хана хинначул укх шера хьалхарча ах шера юкъера лаьрхІача 6 процент лакхагІа да РСФСР-ерча болхлойи гІулакхерча наьхеи юкъера алапи. Хьайбай продукташ йоахилга дегІадаро, уж дІаэцара маьхаш лакхдаро алсамъяьхай колхозий ахчан доходаш. Колхозхоша баьча балхах дІалур дІадахача ах шера 9 процент совгІа дегІадоаладе вІаштІехьдалийтар цо.

Пособе, льготай, тайп-тайпара долча кхыча выплатех юкъарча потреблене фондашкара РСФСР-е бахача нахага дІакхаьчад 12 миллиард сом е 1964-ча шерах хьалхарча ах шерачул 12 процент дукхагІа.

Паччахьалкхен а кооперативни а торговле рознични товарооборот 29,2 миллиард сомага кхоачаш хилар, хІаьта дІадахача шерах хьалхарча ах шераца нийсдича хувцa ца луча маьхашка диллача 8,5 процент дегІаенай из.

Паччахьалкхен капиталовложеней планах хьаденнача ахчан чотах хьалхарча ах шера хьадаь а даьнна наха чуІе дІаденнад 11,1 миллион квадратни метр хула цІенош е деррига чa хІамашца кийчъяь йола 276 эзар квартира.

ДІахора толамаш даьхад культуреи здравоохранeней даькъе а. Хьалхарча ах шера РСФСР-е тайп-тайпарча дешара юкъеэзав 39 миллион саг.

1965-ча шера 1-ча июле 126 миллион саг хилар РСФСР-е баха нах.

(ТАСС).

СИЙЛЕ ХИЙЛА СОВЕТСКИ МАШИННАЬКЪАХОЙ!

ХЬИНАР ЛАЬГIДЕРГДАЦ

Вай мехкара берригa машиннаькъахой санна, керда къахьегама толамаш даьха накъа баьхкар шоай цIейна — машиннаькъахой Ерригсоюзни денна грозненски вагонникаш а. Депо къахьегамхоша толаме кхоачашйир вагонни парка де дезача гIулакхий ворхI бетта задани. ХIаьта промывочно-пропарочни станце коллективо 15-ча июле кхоачашйир мехкIаьтта продукташ чуйотта цистернаш кийчъяра ворхI бетта план, планал совгIа массехк итташ эзараш цистернаш а кийчъеш.

Шерра социалистически яхь йоаржаяь къахьегаш я грозненски вагонникий коллектив ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъяра. Семилетка дIадахача шерашка вагонни депо болхлоша даим кхоачаши тIеххкхоачаши йир производственни заданеш. Иштта къахьегар бахьан долаш, МПС-ей ВЦСПС-ей карара кара тела цIе байракхаши машиннаькъа Министерства грамоташи яларца дуккхаза белгалъяьккхар депо коллектив. Тайп-тайпара кердадараш производстве юкъедоаладарах 1964-ча шераца нийсйича 2,7 процент лакхъелар депо хIара болхлочун къахьегама овсарле, хIаьта промывочно-пропарочни станце — 20 процент. Вагонаш деповски ремонте латтилга 1 сахьатаи 6 минутаи лоxдаьд. Йиъ соа йолча цистерна деповски ремонт ярга дIабода мах 1,5 процент чухнахьа баьккхаб. Цу тайпара, духхьал 1965-ча шера 6 бетта вагонни депо коллективо паччахьалкхенна кходаьд 48,5 эзар сом, хIаьта семилетка дIайолаелча денз депо коллективо паччахьалкхен копилка чу диллад 578,3 эзар сом.

1963-ча шера тха коллективана елар коммунистически къахьегама коллектив яха сийлен цIи. Сий долча шеро тIадожадеш махиллара производство дIахо айяра керда гIа дIахьалхашкахьа баккха лаьрхIар депо коллективо. Цудухьа нормаши заданеши тIеххкхоачашъярца цхьана керттера теркам тIаберзабе безар хьокхамий дикал лакхъяра. Машиннаькъа ремонтно-эксплуатационни производстве малагIа маIан долаш я дикал? Из да тха боахама массадолча доакъошка лакхара культура юкъейоалае езилга. Хови махиллара, балхий дикал айхха ювзаенна я производства культураца. Цудухьа эггара хьалха уйла е езаш дар цехашка культура юкъейоалаелга. ХIанзехьа а дукха хIама даьд оаха цу даькъе. Йовзаргйоацаш хувцаеннай промывочно-пропарочни станце, котельне, механически цеха автоконтрольни пункта производственни помещенеш.

Лакхара культура хилийтара тIехьа шерра поход дIайолаьй тха депо. Денгара ди массаза дала дикагIа хул тханнга. Производственни эстетиках депо виза да хулаш латт. Вагонни депо коллективо территори хозъю, плиткай уй дила пенаштеи тховнаштеи кIира теха дика тоаьй цехаш. Къахьегама овсарле лакхъяра, цехаша арахеца продукци дикагIа хилийтара, ремонтера арайоала вагонаш дика тоаяра кIезига лоархIам болаш гIулакх дац цехаш чуреи тIереи цIена а хоза а хилар, хIара болхлочун балха моттиг лостам болаш хилар. Технически тIахьожам боацаш продукци дIачуялара хьакъехьа Саратовски областерча предприятеша дIадоладаь дика гIулакх шерра хьалльцар вагонни депо болхлоша. Эггара хьалха из инициатива хьаллаьцар колесни цеха коллективо. Мастера тIахьожам боацаш шоай продукци дIачуяла бокъо елар токарашта-бондажникашта Бахматкова, Аксенова, кхыбарашта. Дукха ха ялалехьа участкай бригадирашеи мастерашеи тешам белар ремонт елга толаме кхоачашдергхиларах. ХIанз вагоний технически осмотра пункт кийчлуш я группови методах поездашта обработка е. Цу гIулакхо шеко йоацаш новкъостал дергда технически осмотра пункта болх тоабе. ХIанз технически осмотра пункте механизаци яь да стационни лаькъашка латтача вагоний буксашта заправка яра смазочни материалаш лоаттаяри воздухораспределителаш йилари, слесарий-ремонтникий балха моттиг йолча уж дIаяхьари сянна дола балхаш. Иштта механизаци яьй промывочно-пропарочни станцерча цхьадолча балхашта, автосцепкай головкашта, ремонт еча цехе хьа а яь болх бе йолаллийтай фрикционни аппараташ вIашкатеIаю керда пресс, иштта кхыйола приспособленеш кийчъяьй болхлочун къахьегам аттача боаккхаш.

Паччахьалкхен плани дуккха технически дешаши кхоачашдеча доккха дакъа лоац тха толашагIа болча болхлоша, коммунистически къахьегама ударникаша, рационализатораша, производства новатораша. Болхлой къахьегам аттача баккхара тIаерзаяь дукха рационализаторски предложенеш еннай цар. ДикагIа бола рационализатораш ба экспериментальни бригадацара слесарь Л. Е. Карпович, автоконтрольни пункта мастер А. Н. Герасимчук, деповски ремонта слесарь А. Трофимов, электромонтер А. Меркулов,- кхы дуккха бараш а. Масала, 1965-ча шера хьалхарча ах шера 134 рационализаторски предложени еннай цар, царех 84 предложени производстве юкъейихьай. Уж предложенеш юкъейоалаярах 13,5 эзар сом кходаьд оаха. Из бахьан долаш 1965-ча шера хьалхарча квартале рационализаторий коллективана елар машиннаькъа Грозненски отделенеи районпрофсоюзеи карара кара тела приз, хIаьта шоллагIча квартале 3-гIа моттиг елар.

Тха депо сий лакха лоаттадеш, хьинаре къахьегаш хьабоагIа вагоний осмотрщикаш Солнышкин Григорий, Джамалдинов Ваха, цистернаш юла Гарнуев Махьмад, Ясаков Муса, Карбонсунов Невроза, подшипникий заливщикаш Москаленко Анатолий, вагонашта ремонт ю слесарь Матена Владимир, кхы дуккха бараш.

КарагIдийннача толамех кхоачам бань Iеш яц депо коллектив. Оаха дика кхетаду тхона хьалхашка дукха халонаш йолга, тха производствера халагIа дола балхаш аттача дахара дукха къахьега дезилга. ДIахо йодача хана а къовсам лоаттабергба оаха вагонашта ремонт дикагIа яр духьа, эксплуатационни болх эргабаьккха тоабар духьа, дIа-юха лелача составашта ремонт ечеи мехкдаьтта продукташ чуйоттара цистернаш кийчъечеи.

Вагонни депо коллективо доккхий декхараш оттадаьд шийна хьалхашка. Шеко яц уж декхараш оаха сийленца кхоачашдергхиларах.

Н. ЧЕРКАШИН,
Грозенерча станце вагонни депо керттера инженер.

Дала доагIаш денна совгIат

Коммунистически общество хьалъяра кIезига лоархIам болаш яц халкъа боахама мухь дIа-юха хьош йола машиннаькъа транспорт. Белгалъяьча пункте ший ханнахьа мухь дIаккхоачабара бокххача лоархIаме я локомотивни депо.

Машиннаькъахой Денна накъа йоагIаш тха депо коллективо боккха болх баьб мухь дIа-юха бахьара план ханал хьалха кхоачашъе гIерташ. Цу хьакъехьа дувцаргда вай дIахо.

Болата наькъашкара керттера низ хинна а хиннаб, хург а ба машинисташ. Мухь дукхагIа дIа-юха бахьара, дизельни доагор кIезигагIа доадара, поездаш дIа-юха лелаяра график кхоачашъяра декхараш керттера а лерхIаш къахьегаш ба машинисташ. Иштта уйла йолаш болх уж хIара рейса. Цу декхарашна дика лоархIаву локомотивах кхетамца пайда эца хови вола машинист.

Тха депо коллективо сий деш ба эксплуатаце цеха производственникаш. Укхаза дукха ба опыт йола тепловозий водителаш. Машинисташа дика караерзаяьй беза мухь дIа-юха бахьара говзал. Хьалхарча ах шера планал совгIа цар дIа-юха бихьаб 890.900 тонн халкъа боахама мухь, шера декхарех планал совгIа дIа-юха бахьа безар 800 эзар тонн мухь болча Машиннаькъахой ден сийна дика совгIат кийчдаьд тепловозникаша. Юккъера лаьрхIача локомотиваша деннеи бийсаннеи беча наькъа план 103 процент кхоачашъяьй, иззал кхоачашъяьй технически сухала план а. ДIа-юха йигай 3112 беза мухь тIабола поезд. Июнь бетта яьча итогех хьалхара моттиг яьккхар общественни машиниста - инструктора нов. Семашко колоннас. Цу барт тайнача коллективо кходаьд 7700 килограмм доагор, нормал совгIа дIа-юха бихьаб 400 тонн мухь. 2-гIа моттиг яьккхай общественни машиниста-инструктора нов. Курпко колоннас. Цу юкъа 6000 килограмм доагор а кходаьд, планал совгIа 5700 тонн мухь дIа-юха а бихьаб цо. Царел тIехьависавац машинист-инструктор нов. Иванов а.

ХIара денна гучабувл социалистически яхье хьалха латта керда нах. Июль бутт чакхбаллалца яхье хьалха латташ хьавера машинист Полков Алексей. Гудермесера Прохладни кхаччалца беза мухь тIабола поездаш дIа-юха а кхувлаш дика болх беш чакхваьлар из ший новкъостаца Скалозубов Анатолеца. Цу юкъа 4615 тонн мухь дIа-юха бихьаб цар графиках боаггIача бесса, духхьал цхьан поездках цар кходир 400 килограмм дизельни доагор.

Хьалхарча ах шера 96 рационализаторски предложени еннай депорча болхлошеи гIулакхерча нахеи. Царех 80 предложени балха юкъейоалаелга могадир рационализацеи изобретенеи бюрос. Балха юкъейоалаяьча 57 предложенех 9000 сом пайда хилар.

ДикагIа бола рационализатораш гучабахар духьа 1-ча январагара денз 1-ча июлага кхаччалца рационализаторски болх дикагIа дIаоттабараи рационализаторски предложенеш ялараи йола конкурс дIайихьар тха депо. Инженера-механика Н. Серенкос кулгалдеча цехо хьахьекхар рационализаторски болх эггара дикагIа ховлгеи безилгеи. ШоллагIа моттиг яьккхар мастера А. Макаренкос кулгалдеча электрозаготовительни цехо, хIаьта кхоалагIа моттиг — В. Штильман начальник волча технически отдела.

Депо кулгалхошеи моттигерча комитетои совгIаташ тел дикагIболча рационализаторашта.

Рационализаторски болх дика вIаштIехьбаккхарахи, рационализаторски предложенеши керда техникеи производстве юкъейоалаеча хьинаре дакъа лацарахи совгIаташ деннад укх новкъосташта: слесара Н. Григорьевна, фрезеровщика Н. Кучеренкана, мастера А. Макаренкана, инженера С. Андреевна, иштта кхы дуккха бараштa. Сийлен грамотеи салоIача ЦIагIа ваха путевкеи еннай Н. Кучеренкана, Сийлен грамотеи санаторе ваха путевкеи елар А. Петрушкина, салоIача ЦIагIа ваха путевкеи ахчан совгIати делар слесара М. Джумалиева, кхыбарашта.

Уж дерригa толамаш даха йиш хиннай локомотивни депо коллективо хьинаре къахьегарах. Графикал хьалха а бувлаш тепловозашта дика ремонт ю зIамигача периодически ремонтни цехерча слесараша: Ермолаев Борисеи Британ Михаилеи. Уж шаккхе а коммунистически къахьегама ударник ва. Къахьегама овсарле лакха йолаш къахьег токараша: Овчаров Филиппа, Иванов Ивана.

ДоттагIал долаш, вIаши гIо деш, цехашта юкъе социалистически яхь а йоаржаяь, йоагтIача бесса кадраш дIа-юха а нийсъяь къахьегар бахьан долаш Къилбаседа кавказски машиннаькъа локомотивни депошта юкъе лаьржача социалистически яхье хьалхара моттиг яккха низ кхаьчар тха. Къилбаседа кавказски машиннаькъа профсоюзни Дорожни комитета баьча соцамах карара кара тела Ще байракх елар тха депо коллективана балха тIа дика толамаш дахарах.

А. ЗАХАРОВ,
Гудермесски локомотивни депо паргкома секретарь.

БОЛХ МИШТА БАЬБ МАШИННАЬКЪАХОША

1965-ча хьалхарча ах шера машиннаькъа транспорто. баьча балха итогаш яьй машиннаькъа Министерства коллеге 22-ча июле. Цу хана чухь планал совгIа 32,4 миллион тонн дIа-юха бихьаб мухь. Шу доладелча денз 4500 километр совгIа болча новкъа гIулакх деш тепловозаш да, цу даькъе Ульяновск—Саратов, Бикин — Хабаровск — Облучье, кхыйола участкаш а йолаш. ХIанз электровозашеи тепловозашеи дIа-юха кхувлаш я 76 эзар километр совгIа болча наькъа тIара поездаш. Мехка берригaча машиннаькъах ах хул цунах.

Укх шера бIаьш керда локомотиваш, эзараш вагонаш дIайийцай транспорто. Цунна юкъе да сахьата 160 километр никъ беш бола 2ТЭП-60 яха пассажирски тепловозаш. Мухь кхухьача кердадарашца да ялх эзар говра низ бола 2ТЭ-10 яха тепловозаш, ВЛ-60 яха электровозаш. ДIадахача шераца нийслича хIанз дикагIа пайда эц локомотивех. Из бахьан долаш кхыдола балхаш дара мукъаьннай 235 локомотив.

(ТАСС · корр.).

«СЕРДАЛО»
2-гIа оагI. 31 июль, 1965 шу

Семилетка тIеххьарча шера план ханал хьалха кхоачашъяра шерра яхь йоаржаяь къахьегаш ба Грозненски локомотивни депо болхлой. Шоай декхараш тIеххкхоачашдеш хьабоагIаш бIаьш болхлой ба цига. Царна юкъе ба коммунистически къахьегама ударникаш, тепловозашта ремонт ераш ни. Голушкин, Гусев, Литвинов, Шпак, кхыбараш.

Сурта тIа: (аьрдехьара аьттехьа) коммунистически къахьегама ударникаш ни. Гусев Владимир, Голушкин Игорь, Литвинов Александр, Шпак Юрий, Заварзин Петр.

И. Плиева сурт.

ДIахо а дикагIа къахьегаргда

Дика къахьегама толамаш дахарца шоай цIей дезду Слепцовская яхача станцерча машиннаькъахоша. Мухь тIаботтареи Iобоассабареи ах шера план 100 совгIа процент кхоачашъяьй.

Июль бетта къаьстта дика къахьийгар станце коллективо. Мухь тIаботтареи Iобоассабареи план тIеххкхоачашйир. Иштта толам баккха йиш хилар шийна тIачIоагIъяьча участке хIара болхлочо берригa низ тIабахийта къахьегар бахьан долаш.

Машиннаькъахой коллектива юкъе шерра социалистически яхь яьржай. Яхье хьалхара моттиг яьккхача бригадана карара кара тела Ще вымпел лу.

Иштта белгалдаккха дезаш да беттагара беттага ший производственни хьокхамаш станце лакхдеш хилар а. Коллективо къовсам лоаттабу станце латташ вагонаша йоаккха ха кIезигъяра.

ДIа-юха лелача поездий кхерамзлен бокъонаш лерттIа кхоачашъеш болх беш ба станце дежурнеш Шитенко Ивани Петренко Неляи. Дикача хьале ба машиннаькъа боахам а.

Станце партийнии профсоюзнии организацеша лаьрхIад машиннаькъахой денна сийна дикагIа болча болхлошта ахчан совгIаташ дала. Царех ба стрелочница Шуваева Мария, станце дежурни Шитенко Иван, весовщица Петренко Анастасия, керттера кондуктор Бабенко Иван.

Шоашта тIадилла моллагIа декхар дика кхоачашдеш, коммунистически хьисапе къахьегаш бола нах кIезига бац станце. Царех ба Шевлякова Лидия, Богатырев Мухтар, Коробов Федор, кхыбараш. Машиннаькъахой Ди белгалдоаккхаш станце администраце царна еннай Сийлен грамоташ, баркалаш аьннад.

Шийх коммунистически къахьегама коллектив яха сийлен цIи тиллийтара тIехьа къовсам лоаттабеча станце коллективо кхы а дикагIа къахьега лерхI дIахо йодача хана.

М. АКИНИНА,
Слепцовская яхача станце начальника декхараш кхоачашдер.

ИШТТА ВАХ ЛЕЧИ

Назиров Лечи «Старогрознефта» НПУ мехкдаьтта доаккхача оператора гIончалла балха венача хана барайтта шу даьнна мара вацар. Цхьабакъла, къонача болхлочо еза а енна сиха Iомайир из говзал. Дукха ха ялалехьа хьалха латта оператор Назиров Лечи комсомоле дIайийцар.

Хьинаре дакъа лоацаш вар Лечи комсомольций вахаре. МоллагIа тIадилла гIулакх доккха, зIамига дар аьнна ца Iеш боккъонца из кхоачаш ца дича сатувш вацар. Хьинар дола комсомолец хиларах тарра ВЛКСМ комитета член хержар из, тIаккха промысла комсомольски организаце секретара заместителалла.

Цхьаккха минут эсъьа ца йоаеш, къахьегаш, общественни вахаре дакъа лоацаш вар Лечи, цхьабакъда, пох кхоачамбацар цо — знанеш дукха езар... Сайрийнарча политехнически техникуме деша вахар из.

...ЦIаккха а дагар даргдоаца хIама хилар цхьан дийнахьа Назиров Лечи вахаре — коммунистически къахьегама ударник. КПСС членалла дIайийцар. ХIаьта цу ханна ВЛКСМ Старопромысловски райкома а бюро а членалла хержар Лечи. Партбюро а райкома комсомольцаша а шийна тIадиллар сий дола декхар долга а ховш из кхоачащде гIерт. Масса а хана нийслу из эггара эшача, юххьанцарча комсомольски организацей болх тоабе беззача.

Массехк шу да Назиров Лечи агитаторалла болх беш вола. Шийна тIачIоагIъяьча участке баха нах болча каст-каста водаш, царца беседаш еш, лекцеш ешаш хул Лечи. Иштта вахаш хьавоагIа, наха оаллача бесса, хьинар дола Лечи.

Г. ОСЬМАКОВ.

50 ГРАММ ГИ—3 ТОНН КОАРТОЛИЙ МЕТТА

Массехк шу да доцента Юрий Триклера хьалхле а лелаеш Горьковски юртбоахама института студентай группо ги дIа а дувш хьахулийта керда коартолаш хьаеш болх бу. Из проблема чакхъяьккхар халкъа боахама Iалаьмате бокхха лоархIам болаш хургда — цо йиш хулийтаргья гектара тIа дIаювш йола 2 — 3 тонн коартолаш 50 грамм гица хувца.

СССР лакхехьарчеи юкъерча специальни дешара министерства дошо медаль а луш белгалбаьккхаб студенташа бу из болх.

(АПН).

(1965 ш. 27 июлера Куйбышевски областной «Волжская коммуна» яхача газета тIара).

Кердача толамашка

Доккхий къахьегама толамаш-даьха накъа баьхкаб Грозненски тепловозникаш шоай цIейна — машиннаькъахой Дерригсоюзни Денна. Цар тIеххкхоачашъяьй локомотивашта ремонт яреи эксплуатаци яреи заданеш. Планал совгIа дIа-юха бихьаб 100 эзар тонн совгIа халкъа боахама мухь, кходаьд 500 тонн гаргга коача доагор. Укх шера хьалхарча квартале баь болх белгала а боаккхаш депо коллективана еннай машиннаькъа Грозненски отделене карара кара тела Ще байракх.

Дукха ба депо производстве хьалха латта нах. Царех ба локомотивай машинисташ: Иванов Николай, Боков Сулейма, Дудургов Къарамсолта, слесараш Яковлев Николайи Хажиев Ахьмади, мастер Джабраилов Оалхазар, токарь Санина Анастасия, кхы дуккха бараш.

Депо яьржача социалистически яхье хьалха йоагIа мастера Панычек Владимира кулгалду тепловозашта ремонт еча цеха коллектив. Укхаза дIачувоаллача хьалтеха доалл «Коллективо къовсам лоаттабу коммунистически къахьегама цеха цIи яккхар духьа» яха йоазув тIадола транспорант. Укх цхьан шера йовзаргйоацаш хувцаеннай из цех. Массанахьа лостам баь цIена, сийрда я, инструмент къаьга я, басар хьекхад инструментальни шкафашта, верстакашта, оборудованена.

Цехе латт хIара бетта социалистически декхараш кхоачаш мишта ду хьагойташ дола цехе хьалха латтарий сурташ тIадола стенд. Яхь дика вIашагIйолларо, учет нийса лелаяро, гойтара агитаци дика вIаштIехьяккхаро шеко йоацаш новкъостал дир производственни заданеш кхоачашъе. Укхаза ханал хьалха кхоачашъяьй локомотивашта ремонт яра ворхI бетта план, графикал дикка хьалхагIа ремонт а йийя арахец ерригa машинаш.

Цу цехо дукха ха яьккхар пачхьалкхен рузкъа доадеш. ХIаьта хIанз рентабельно болх барал совнагIа, дукха рузкъа а кходу цо.

Укх тIеххьарча хана йовзаргйоацаш хувцаеннай механическии, автоматнии, заготовительнии, профилактика цехий коллективаш а. Массадолча хьокхамий заданеш даим тIеххкхоачашъю цар хIанз.

Бакъ ма дий план кхоачашъяри тIеххкхоачашъяри — депо балха лоархIамегIара хьокхам хилар. Цхьабакъда, из хинна а Iац. Депо болхлошта цахаддаш экономика йовзийт, материалаш, доагор, бедал, электроэнерги кхоелга мел лоархIаме да хойт. ХIара бетта цехаша баь болх хьахьокхаш я гойтара агитаци. ДIабахача бетта коллективо мел болх баьб хьахьокхаш лаьрххIа дола щиташ да. Иштта белгалйоах дисциплина дикагIа йолаш, экономи еш, материалех дикагIа пайда эцаш йола коллективаш а.

Депо яьржача социалистически яхье хьинаре дакъа лоац рационализатораша. Еннача предложеней дукхалгеи дикалгеи диллача шоай ах шерара декхараш кхоачашдаьд цар. Ер шу доладелча денз, 70 рационализаторски предложени еннай депо новатораша. Уж производстве юкъейоалаярах боккха пайда хиннаб.

Рационализатораш бахьан долаш дикка аттача баьннаб къахьегам, дуккхача халача балхашта механизаци яьй. ЧIоагIа чоалхане гIулакх дар депо болхлошта укх шера хьалхашка эттар. Грозненски депо гоабелар тепловозашта подъемочни ремонт ергйола цех хьалъе. Машиннаькъа кулгалхоша предложени елар ремонт е еза локомотиваш кхыча депошка дIахьежае, аьнна. Даьча лоархIамаша хьахьекхар, царна ремонт яра дIадодар шозза совгIа лакхлулга. Фу дича бакъахьа да? КIалхара даьхар денадерча яхьои ка а йоалаш къахьегарои. Тепловозашта подъемочнии периодически ремонт е йиш йолаш тоаяь яьлар цех лоацчача хана.

Ремонт дикагIа яра, цунга дIабода мах лохбара, технически тIахьожам боацаш продукци дIаялара доккха новкъостал хилар саратовцаша а московски предприятеша а дIадоладаь дика гIулакх шерра хьаллацарах. Из бахьан долаш рентабельно болх бе йолаеннай цехаш.

Дукха сий дола гIулакх да локомотивай водителий чота тIа. Ремонтникел дукха тIехьабисабац уж. Хьалхарча ах шера 15 километр гаргга лакхбеннаб юккъера лаьрхIача локомотиваша деннеи бийсаннеи бу никъ. ХIаьта технически сухал йиъ километр тIаккхийттай сахьата. ТIайицача декхарашка диллача шозза лакхъеннай из.

Шерра социалистически яхь яьржай локомотивни бригадашта юкъе. Локомотивай машинисташеи цар помошникашеи шерра поход дIайолаьй доагори материалаши кхояра, нормал совнагIа мухь дIа-юха бахьара, расписанега хьежжа поездаш дIа-юха йигара.

Профсоюзни моттигерча комитетохьа а йийла болх беш я толашагIа йолча опыта школа. Цу школа балха юкъеэаб дикагIа бола машинисташ. Царех ва тепловоза машинист, городской Совета депутат Стрелков Федор. Школе ладувгIараштa цо дийцар наькъа долхача хана нийслу кхоачамбоацараш дIа мишта даха деза, хIаьта машиниста Иванов Николая йовзийтар доагор кходара хьакъехьара ший опыт. 150 совгIа лекци йийшай цига тайп-тайпарча темаех. Депо толашагIа болча машинисташеи инженерашеи карташ оттадаьд участкашка поездаш дикагIа дIа-юха кхувлара. Цу гIулакхо доккха новкъостал даьд болх эргабаьккха тоабара.

Доагори материалаши кIезигагIа йоаярахи финансови дисциплина лерттIа лораярахи дика тIехьале хилар. Хьалхарча ах шера 30 эзар сом планал совгIа пайда бир предприятe.

Шоаш даьха толамаш чIоагIде гIерташ хьинаре къахьег машиннаькъахоша. Машиннаькъахой цIей хьатIакхоачаш дика кхаъ бера депо коллективага. Укх шера шоллагIча квартале дика толамаш дахарах Къилбаседа-Кавказа машиннаькъа кулгалхоша депо коллективана еннай карара кара тела Ще байракх.

Цхьабакъда, цхьанна минута диццлац депо коллективана кхоачамбоацараш а. Моттигаш нийслу нормал тIех доагори материалаши йоаеш, техниках бизза пайда ца эцаш, иштта кх. дI. Уж кхоачамбоацараш сиха гIа дIадахара шоай берригa низ тIаберзабаьб Грозненски депо специалисташа а кулгалхоша а.

Грозненски тепловозникаша кхы а шерагIа йоаржаьй социалистически яхь. Керда толамаш а доахаш чакхдаккха уйла я цар семилетка тIеххьара шу.

Г. АНОХОВ.

ЦIей дездеш

ХIара шера, август бетта хьалхарча кIирандийнахьа вай халкъо дезду болата наькъашкарча къахьегамхой традиционни цIей.

Вай мехка вахаре боккха лоархIам болаш я машиннаькъа транспорт. Цо Iалащду керда экономически районаш толаме караерзаелга, йолаш йола районаш сихха дегIаахар, новкъостал ду СССР халкъий доттагIал чIоагIдара.

Коммунистически партеи советски правительстваи даим йоакхо яр бахьан долаш чехкка дегIаихай вай мехкара машиннаькъа транспорт.

Партеи правительстваи еча йоакхонна жоп а луш, машиннаькъа болхлоша тIагIертта къовсам лоаттабу машиннаькъа транспорта болх дIахо тоабар духьа.

Беттагара беттага шоай толамаш дебадеш хьабоагIа Наьсарен-Вокзалерча станце машиннаькъахой а. 1965-ча шера хьалхарча квартале 1-ча группа линейни станцешта юкъе хьалхара моттиг яккхарах тхона елар машиннаькъа отделенеи райпрофсоюзеи карара кара тела Ще байракх.

Мухь тIаботтара 2-ча квартала план оаха кхоачашйир 118 процент, хIаьта мухь Iобоассабара план 121 процент.

Семилетка тIеххьарча шера машиннаькъахой денна тха коллектив накъа йоагIа къахьегаме керда толамаш карагIдийнна. Мухь тIаботтареи мухь Iобоассабареи июль бетта план кхоачашъяьй коллективо. Шоай участкашка дика гIулакх ду машиннаькъа бригадираша Могушковеи Арапиевеи.

Машиннаькъа тIа поездаш дIа-юха лелара кхерамзлен бокъонаш лерттIа кхоачашъеш, брак йоацаш болх бу станце дежурнеша Литвинова, Яценко, Оздоева, керттерча кондуктораша Борисиина, Гайсанова, Албогачиева, Колоева, стрелочникаша Ярыгина, Кочко, Орцханова, Мальсагова, кхычар а.

ДIа-юха хьош бола мухь дика лорабу весовщикаша Аушева, Дзармотова, Гридунова. Пассажирашца Iимерза волаш дика болх беш ва кассир нов. Немняев.

Дерригача советски халкъаца цхьана, коммунизм хьалъяра хьинаре къахьегаш ба Наьсарен-Вокзалерча станце машиннаькъахой.

Ю. АЛБОГАЧИЕВ,
Наьсарен - Вокзалерча станце начальника декхараш кхоачашдер.

«Физэлектроприбор» яха Московски завод — школьни физика, электроника, химе кабинеташта приборaш лоаттаю керттеръяр Кердача дешара шера йолча изделей ассортимент шеръеннай. Заводо арахеш осциллографаш, оазий колебаней генератораш, модернизированни универсальни бустамий приборaш, вольтметраш, гальванометраш. Уж приборaш советски школашка иха Iац. Шийн продукци дуне тIарча 20 мехка ухийт московски предприяте.

Сурта тIа: Валерий Вихрови (аьрдехьа) Борис Петрови боахк дешара диафильмаш дIахьувкхача хана парна лаьрхIа оаз хулийта школьни магнитофонаш вIашагIйоххаш.

В. КУНОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ХIАНЗАРА ИСЛАМ ТАХАНЕНЦА ТАРДАЛА ГIЕРТ

Эттача хьалашка хьежжа хила гIертар моллагIча а дына оамал я, из оамал йоал хIанзарча исламах а.

Социалистически революце сийлахь-йоккхача идеяй влияннех хIанзарча ислама идеологаш къорIа дукхача положенешка юхахьажа безаш хилар, пролетарски революци котъяларах хьахиннача Iалальмате доккхийча дерригдунен исторически хувцамий лоархIам а беш яшха езаш хилар уж положенеш.

ХIанзарча ислама дуккха дешаш дувцаш 1925 шера город Майкопе дынах тешача бусалбайи духовенства бувикалийи дискуссионни съезд хилар. Цига дийцар бусалба саг велча цу сахьате из волча барт хатта малайкаш доагIа яхар кхыча дынаша дага лаьца хIама да яха дош, хIаьта из харц деш соцам а бир съездо. Цу съезде дийцар кхалсаг маIача сага нийсса бокъо йолаш хилара́х, дукха истий кхувлилга нийса доаца гIулакх хиларах дола а советски халкъа вахара хьалашка хьежжа хIанзара ислам дIатардара хьакъехьара кхыдола дешаш а. Бакъда, Майкопе хиннача дискуссионни съездо яь решенеш бусалба дына керте латтараша кхоачашъянза яргIйоацаш яцар. ХIаьта а цо хьахьекхар нагахьа санна хIанзара ислам советски наьха вахара хьалашка хьежжа тардеш ца леладойя, из хIалак хургхилар цхьаболча дына хьалха латтараша кхетаделга. Цхьабакъда, тардала гIортаро кIалхара боаккхаргбац ды, мелла из маькара баьнна хьовзе а.

ХIана бусалба дына керте латтараша хьоа а яц къорIа тIара къаенна положенеш, хIана аьлча цар дика кхетаду уж шоаш маьрра йийцача вай таханарча вахаре царна моттиг ца хилар. Уж йиц а ялийта, ды кIалхара баккха лерхIаш хIанзарча ислама керте латтараша арадоах «фетьва» яха брошюраш. Цар тIа дуккха къорIа керттера положенеш хьоа а яц.

Масала, хьалха шоаш дувцаш хиннача тайпара доацаш, бусалба дына керте латтараша йоах, дунен вахаре сага ираз хила йиш я, хунен ираз паччахьалкхено Iалашдеш да, хIаьта саг венначул тIехьагIа—аллахIа. Граждански тIом лаьттача 1918—1920 шерашка УзамХьажий шариIата полкашеи басмачий бандашеи аллахIа цIерах вий кхайкайора Советий Iаьдала, къахетам боацаш боабора Советий Iаьдал бахьан къовсам лоаттабеш бола болхлойи ахархойи.

Советий Iаьдал далалехьа радио, телевидени, лувш дола кино дацар. ХIанз уж долча хана фу ду дына идеологаша? Цар дынах тешаш бараш шоаех дIакъахкар кхераш мукъа лу царна радиоприемникаш, телевизораш эца, кино баха, сакъердамаш де.

КъорIа тIа йоах, менна бехараштa вий кхайкаьй аллахIа, веха а волаш венна бусалба саг ялсамала гIоргвац. ХIаьта хIанзарча ислама керте латтараша мукъа лу веха веннача сага моллагIча а кхыча тайпара веннача бусалбана деш дола дына гIулакх де. Веха вар аьнна-м бусалба ма вий саг, йоах цар. Нохчехи гIалгIаехи бола дукха бусалба ды лелабу нах ба чхьагIар ца молаш, бакъда, къаракъ-м чIоагIа мол цар. АллахIа хьарамдаьр чхьагIар да, хIаьта цу хана къаракъ вIалла дувца хьаш а хиннадац. Масала, Шаьла районерча Автуры яхача юртарча молла Абубакаров Абуязида сакхетам чура воалаш чIоагIа къаракъ молар. Шийна мурдаша Гандаев Хьасанеи, Демильханов Махьмадеи къаракъ хIана мел Iа аьнна тIехтехача, цо аьлар, къаракъ са лаках Iочудаьлча аллахIа лоIамах хий а хиле дIаотт из. Секташта керте латтараш цу морча довода духьалъотта низ болаш бац, хIана аьлча молаш вола бусалба саг царна дикагIа ва ца молча атеистал.

ХIанз ислама керте латтараша доккхий хувцамаш даьд гIурбеи мовлати яха дына деза деноги деззара юкъе а. АллахIа ше аьнна махиллара, цу деношка цIий даькка сагIа де ма дезий. Ислама идеологаша йоах, къорIа тIа дувцар кхыча тайпара кхетаде деза,.. цIий даьккха сагIа де дезаш дац. ХIаьта цу идеологашта юкъерча маькарагIа бараша йоах, цIий даькка сагIа дар язычески гIулакх да. Цар яхачох, цу деношка ахча денна саги гIа делча кхоачам ба, жа ца доадича а. Из дувц Кердача АтагIарча моллаша Мутаев Iусманеи, Циціев Абдулласи. Цу тайпара, хIанз моллашка ахча кхоач дына дезача деношка. ХIаьта аттагIа ма дий моллашта дулх хьувзадечул.

Иштта дIанийсдаьд мархаш доастача дийнахьа сахьа даккхар а. Цар йоах, массанега а хилац ялат, къаьстта городашка бахарашка, тIаккха мала башха да из ахча делча а, цунах эца йиш ма йий ялат а. Мархаш доастача дийнахьа а ахча кхоач моллашка.

ШариIато яхачох, ше йитача марага юхаяха йиш яц кхалсага, кхычунга яха пхьа ха яьккхачул тIехьагIа мара. ХIаьта хIанзарча ислама керте латтараша мукъа лу цунна ше хьалха хиннача марага юха маьре яха, кхычахьа из маьре хинаеце а. Цу тайпара из гIулакх а заманца дIанийсдеш тоадаьд цар. Дынах тешара шоаш чIоагIа лоархIаш хилар бахьан долаш цхьа халахетар оттарах бита истий юхаккувла мукъалуш ба Шаьла районера моллаш Маашев Iалдал-Харими, Хатуев Махьмади, из мукъа баларах шоашта ахча а ийдеш. Саг йоалаеш а юташ а моллашца дагабувлац дукха нах. Цудухьа дика кхетадаьд моллаша, дыно яхараш къахьегамхой хIанзарча саг маьре яхареи саг йоалаяреи гIулакхашца дIатардеш тIадерзаде дезилга.

Исламо ший хана еза моттигаш я аьнна дIакхайкайир Маккеи Мадани. ХIаьта хIанзарча бусалба дына керте латтараша тIа-тIа дукхагIа хулийт дына еза моттигаш. Езача моттигашка хиннача сагах кулг техача кхоачамба хIанз, цунах а хул езача моттиге хиннар санна вола саг, йоах цар. Макка Хьажий-цIа ваха хиннача сагах кулг техача, е веннача хьажочун е шайхакаш тIа зерате вахача кхоачамба. Массанена а ховш да исламо кхалсаг саг ца лоархIилга, цо цхьаккха а бокъо цунна ца лулга. Из иштта долланехь моллаша еза моттиг я аьнна дIакхайкаяьй Кунта-Хьажий нана йоалла моттиг. Ия къорIа яхачоа духьала да. Бакъда, цунах пайда боал моллашта — цу зерате ухача дынах тешача наха ахча тел царна. Из моллагIъяр санна аьсала кхалсаг йоалла моттиг еза я аьнна дIакхайкаяьй моллаша дынах тешача наха шоащ еш йола влияни лакхъяра. Цар шоай хур лу цига а кхыча «езача» моттигашка а дуккха а нах ахийта гIерташ. Иштта гIерт хIанзара ислама керте латтараш дынах тешараштa шоаш еш йола влияни дIахо яхьа. Нагахьа санна кхалнаьха Макка бахабокъо еце а царна моллаша бокъо лу «езача» моттигашка зерате баха. Хьалха кхалнаьха бокъо яцар маьждиге аха а. ХIаьта хIанз, дынах тешаш бараш ди тIехьа кIезиглуш латтача хана, моллаша бокъо лу кхалнаха маьждиге а «езача» моттигашка а баха. МаIа нах санна кхалнах а тайп-тайпарча зераташка ухаш моттигаш я вай республике. Дыно кхалсаг маIача сага нийсса лоархIилга долий-теш из? Данне а дац. Уж бокъонаш кхалнаха яларо къорIа кертера положенеш толхош хIама а дац укхаза. Дына керте латтараш цунца советски обществa вахарах гIерта хIама дац ислама хьехамца яха уйла дынах тешараштa чуйоссае гIерт.

ХIанзара ислам таханарча денца тардала гIертилга хьокхаш дола масал да Загаев Висхьажа керте латтача кIай кийнаш лелаеча мурдий тоаба. Висхьажа 67 шу даьнна воккха саг ва. Из тунеядец вах ший исташа хьегача къихи шийх тешача ший мурдаша луча хIамахи. Цо зикра юкъейоалаяьй чIондарг, балалайка, аккардеон, фата. Из даьд цо боккхий нах меттел, кагий нах а ший тоабана юкъебоалабе. ХIаьта цунах Iехалуш бола нах а корабоагIа. Масала, Майртупера Абубакаров Хаваж, Ибрагимов Дада, кхыбараш. ВIалла уйла а ца еш тхьамада шоашка аьннар ду цу наха. Корта хьаьрбоаккхаш лекхаш чIондарг, балалайка, аккардеон а болаш, етташ фата а йолаш зикар ду. Цу тоабах мел эулам доал дика ховргда цунна керте латтачунга ладийгIача: «Къахьегам къинош совдоахаш гIулакх да, вежарий!» йоах цо.

КъорIа тIа къахьегамах аллахIа вий кхайкаь гIулакх лоархI. ХIаьта вай хана иштта кхайкаде йиш яц, тIаккха дынах теша бусалба нах тешачара балар кхерам ба. Цудухьа шоай фетьваш тIа моллаша деча хьехамаш тIа моллаша йоах: «вIалла лергвоацаш санна къа а хьега, кхоана лергволаш санна далла гIулакх а де». Дына керте латтараша дынах тешараш къахьегара тIахьех, къахьегам безаш вар, къахьегаш вахаш вар советски обществе сий долаш лерхIилга дика кхета а деш. Укхаза а шийна пайдане дар лех ислама.

ХIанзарча ислама керте латтараша чIоагIа терко ю дынах тешарий мугIараш хьалдизара, къаьстта кагирхоехи берехи уж хьалдизара а еш. Масала, Ведана районa Дышне-Веданарча Абдурзакова Совдата ший цIагIа юкхьанцарча классашка деша дагIачеи деша даха ха йоацачеи берех група вIашагIа а теха, царна дына назмаш а зикар а Iомадеш хиннад. Кхалнаьха мурдий тоабана керте латташ йолчара хьалхагIа гучаяьннаяр из. ХIанз атеисташа юха а гучаяьккхар Абдурзакова.

ФуннагIа-моллагIа даь а ше лорабе, биса гIерт ды. Бакъда, биса гIерташ цо моллагIа формаши методаши лелаярах кIалхара боалалургбац из, хIана аьлча вайцига хIама ца эшшаш шовзткъеи итт шу хьалха дIаьккхай саго сага еш йола эксплуатаци, ерригача советски обществa вахаре дына лардаш тедаш дола экономически, политически, культурни доккхий хувцамаш хиннад. Советски наха хьалъю коммунизм, къахьегамхой иразе бахаргбола общество.

Ш. ГЕНАЕВ,
КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пропаганди агитацеи отдела инструктор.

ГРАФИК ТЕЛХАЮ

№ I йолча Грозненски овощторга база керттера постановщик № 3 йола баьца даарий совхоз я. Хьалххе а база баьца даарашца Iалашъяра график оттаьяр совхоза кулгалхоша. Графикага хьежача, хIара денна тайп-тайпара 15 тонн баьца даарий базе хьачуяла езаш яр совхоз.

Цхьабакъда, оттаьча графиках болх бац совхозо. ШоллагIа кIира да цар кабуцал совгIа кхыдола баьца дааpаш базе хьачу ца лу.

Тикаш а база а кабуцах хьалйиза латт. Базе латта 12 тонн кабуц тикашка дIа ца а эцаш талха йолаенний, хIаьта цхьан кIира еррига 400 килограмм мара помидораш хьачуеннаяц совхозо. Бахача наьха хьашташ кхоачашдулургдий тхога, йоах овощторга база заведующе Барахоев Махьмада, — массайолча хана цхьа тайпа мара баьца даараш совхозо хьачулуш ца хилча?

Кхы цхьаькха хIама а да торгови системе лертIа доацаш. Тикай болхлошта еннача цхьайолча бокъонаша лертIа болх байтац базашка.

Совхозашкеи колхозашкеи баьца дааpашта шоаш заказаш а деш, тикаш Iалашъю цар заведующеша. ТIаккха овощторга базера цар заказ даьча ассортиментах баьца даараш тика чу дохка хьалдеча дIаэца ца а туташ юха овощторга базе хьал а даяй талхаш латташ хул.

— Машин етта баьца даараш а нийца тикашка дIадала тхо дахача, уж тика чу доацаше а из тайпа баьца даараш укх сахьате тха заведующе дахьаргда, кхы тхона эшац, аьле, тикай болхлоша массехказа баьца даарий машинаш базе юхаерзаяьй, — йоах экспедитораша Д. Долакова, А. Юсупова, Н. Раскина. Из тайпа моттигаш дуккхаза нийсъеннай №№ 1, 13 йолча тикашка. Горпищеторга кулгалхоша уж кхоачамбоацараш сихха дIададьхача бакъахьа дар.

С. АРСАМАКОВ.

КОГА ГIИРС—ЧIОАГIАГIЕИ ХОЗАГIЕИ

ХозагIеи чIоагIагIеи хилийта кога гIирс яхача девизах болх беш ба Грозненски кога гIирс беча фабрика болхлой. Берригa низ тIабахийта къахьегаш ва хIара болхло. Цунга хьежжа лакха да семилетка тIехьарча шера доаха къахьегама толамаш. Валови продукци арахецара ворхI бетта план 24-ча июле кхоачашъяьй фабрика болхлоша, хIаьта товарни продукци арахецара ворхI бетта план 27-ча июле кхоачашъяьй цо. ХIанзлехьа планал совгIа хьабаь кога гIирс массехк эзар сом мах болаш ба.

Уж лакха къахьегама толамаш доахача яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхай Агабеков Владимир керте латтача шоллагIча цеха коллективо. Валови продукци арахецара ворхI бетта план 20 — 21-ча июле кхоачашъяьй тха коллективо, — йоах нов. Агабекова. Укх шера кходаь тIоарска 25 эзар совгIа квадратни метр я. Иштта дика къахьегарах фабрика карара карa тела Ще байрах еннай цеха коллективана. ДIахо йодача хана из байрах карара ца ялийта лерхI оаха, йоах цеха болхлоша.

Ши-шегIа хьахулаш дац уж къахьегама толамаш. Хьалхарча даькъе нийса вIаштIехьбаьккхаб болх, къахьегама овсарле лакхъяра дукха керда мероприятеш балха юкъехкихьай. Цеха коллективо ший низаца хьа а яь балха юкъейихьай стилкаши айраши хьадеш йола машина. Къахьегама овсарле лакхъяра дикка новкъостал дир кога гIирса айраш докъадара йола сушилка хьа а яь балха юкъеяхьаро а. Планах лаьрхIачул совгIа 6 процент лакхъелар къахьегама овсарле. Ер шу дизалехьа цхьаькха кердадар балха юкъедахьа лерхI цеха болхлоша. ХIанзалца кулгашца хьекхаш хинна басараш, кастта механизированни хьисапе хьекхаргда. Цу гIулакхо аттача боаккхаргба болх.

Иштта дика къа а хьегаш хьабоагIача цеха болхлоех, хIанзлехьа коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цIи еннай 50 процент болхлошта. Царна юкъе ба ии. Далаев, Баркинхоев, Чувилкина, кхыбараш.

Московски ленинградски предприятей болам хьал а лаьца арахецача продукце дикал лакха хилийтара чIоагIа къовсам лоаттабу цеха болхлоша. Цул совгIа, саратовций методах болх а беш сакхат доаца продукци арахецаш дукха болхлой ба цига.

Б. КОСТОЕВ.

Сурта тIа: балха тIа даим хьалха латташ йола шкурильщица Башкова Мария.
И. Плиева сурт.

IА ГАЬНА ДАЦ, КИЙЧЛЕ!

* * *

Доакъараш кийчдеш латт

Ка бола ялаташ чуийца а баьнна хьайбашта доакъараш Iалашдеш ба Надтеречни района совхозий механизатораш.

Во лелац доакъараш Iалашцара балхаш «Братский» совхозе. Цу гIулакха лаьрххIа вIашагIъелла бригада я укхаза. Эша техника а нах а ба бригаде. Шоаш хьокхаш йола йол йокъалуппе хьа а гулийя хьайбаша Iа доаккхаргдолча дIаккхуь цар. Иштта фермашта дIатIа а эза дIаоттаяьй 300 тонн совгIа йол. Цунах дукхагIъяр эрий баьцаш тIаяьннача цонашка хьекхай. Кхы а хьокхаргъя бригадо эрий тIаяьнна баьцаш.

Духхьал из йол хьайбашта кIезига хургйолга хов совхозе, цудухьа хьалххе а йоакхо яьй укхаза доакъарий база хьаяра. Цхьан шерец ах шерей хьайбашта даьал гIожа доакъараши силоси Iалашъе йиш я совхозе тайп-тайпара баьцаш цу гIулакха лаьрхIа дIаер бахьан долаш.

150 гектара тIа дIайийна суданка хьекха а хьагулъяь а йоалаш латт. 60 гектара тIара хьагулъяьча аьлах аргIаш даь даьннад, 50 гектар совгIа йолча майла тIарча суданках токхораш яьй, ферме дIаккхухьаш латт из. Бакъда, белгалдаккха дезаш да транспорт ца тоъарах из болх мела лелаш хилар. 10-12 тонн йол мара дIахьоц ферме, из дIаккхухьаш тракторий цхьа лафет мара ца хилар бахьан долаш. Кхоачамхилал транспорт хьожае еза совхоза кулгалхоша йол дIаккхахьа.

Чуийца баьнаб «Братский» совхозе доакъарийна лаьрхIа 100 гектара тIа дIабийна кен а. Укх деношка 50 гектара тIара борц чуэца йоладургья доакъараш Iалашдеш йола бригада. Берца хIара гектара тIара кIезигагIа йоале а 40-45 центнер башха-дика йол ялар дог доахаш ба укхаза. Цул совгIа, доакъара хьагулдергда ялатийна лаьрхIа 150 гектара тIа дIабийнача берца ча. Из дика дуъ хьайбаша. Пайда эц боахаме гороха чах а. АргIаш а даь дIаоттадаьд 100 тонн гаргга дола цу тайпара ча. Иштта кхоачашду «Братский» совхозе хьайбашта гIожа доакъараш Iалашделга. Шеко йоацаш да планах лаьрхIачул дуккха а дукхагIа уж Iалашдергхилар.

ЙоагIIаш йола йоакхо ю совхозе силос кийчъяра а. 250 гектар хьажкIаши 100 гектар гидуаргаши хьалкхеяьй укхаза силоса. Планал совгIа 3-4 бIаь тонн силос йолла йиш хургья боахаме.

Дика вIаштIехьдаьккхад доакъараш Iалашделга «Верхне-Наурский» совхозе а. 700 гектар яр укхаза бIаьсти дIайийна суданка, кен, борц, иштта кхыйола баьцаш. ХIанзлехьа а 500 гектар совгIа аьла лаьрхIа хьекхай совхозе. Хьагулъяь яьннай 620 тонн йол, цунах 460 тонн йол хьайбай фермашта дIатIа а йихьа аргIаш а даь дIаоттаьяй. 1100-1200 тонн йол Iалашъе лерхI боахаме еррига. Цул совгIа, аргIаш даь дIаоттадаьд укхаза 200 тонн совгIа ча, Iан замалахьа хьайбашта кIалхьарцараш дергда цох.

Силоса лаьрхIаи доахан тIа а лехкаш юае лаьрхIаи дIайийна 420 гектар хьажкIаш я совхозе, царех 220 гектар силоса чуэца йолаергья укх деношка.

Силос кийчъе болабеннаб хIанззе а «Кругловский» совхозе. 4 комбайн я укхаза хьажкIаш хьокхаш. Сийна масс дIаккхухьаш хул 14-15 машин. Болх дIаболабаь ши кхо ди мара деце а 360 тонн силос дIаеллай укхаза. Еррига пхи эзар тонн силос кийчъергья совхозе. Иштта Iалашдеш латт укхаза гIожа доакъараш а. Хьайбашта доакъараш Iалашдеча дика къахьегаш ба механизатораш Хьасанов Iимран, Дударханов Дарга, Хасуев Идрис, кхыбараш. Дикка тIехкхоачашъю царех хIаране шоай сменни нормаш.

Ам. ПЛИЕВ,
тха собкорр.

ШОРТТА IАЛАШДУ

Атта гIулакх дац хьайбашта дукха витаминаши белокаши йоаххаш дола доакъараш Iалашделга. Укх тIеххьарча кхаь-диъ шера доакъарашта лаьрхIа тайп-тайпара культураш дIа юкш, шура дукхагIа яккхараи хьайбаш тоадалийтараи уж мишта пайдане хул а хьожаш тохкам баьб Шелковской района «Ще ахархо» яхача колхозе.

Ия бахьан долаш соахка шортта доакъар Iалашде вIаштIехьдаьлар боахама. Цо йиш хилийтар дIадахача шерара шура яккхара план тIехкхоачашъе. Укх шера кхы а дукхагIа Iалашдергда укхаза тайп-тайпара доакъараш.

Кхо шу да колхозе рожи, мукхи, викеи, сoеи аьлаи силосаи лаьрхIа дIаюв, хIана аьлча, опыто хьахьекхад цу культураех еллача силосахи аьлахи хьайбашта геттара чIоагIа эшаш йола витаминаши белокаши шортта йоахкаш хилар.

Цудухьа соахкарчул уж культураш дукхагIа дIайийнай укх шера. Сояца эль хьажкIаш дIайийнай 400 гектара тIа. Царех дика силос йолла йиш хургья. КIезигагIа яле а 250-300 центнер мошача доакъарийна лаьрхIа хьажкIаш яргья хIара гектара тIара.

500 гектар гаргга я викаца цхьана дIайийна кабола культураш. Аьлаи силосаи лаьрхIа чуийцай уж. ВIаштIехьдаьннад 1500 тонн гаргга йоли 500 тонн силоси Iалашъе.

Боккха теркам тIабахийтаб боахаме суданкеи люцернеи тIайола кхаш шердара а. 200 гектар суданкеи 305 гектар люцернеи дIайийнай укхаза. Цул совгIа, дIайийна кхоалагIа шу долаш йола люцерна 350 гектар я колхозе. ХIана шозлагIа хьакха йолаяьй из. Из эзар тонн гаргга люцерна кийчъяьй хIанзле а. ШозлагIа хьокхаш йолча люцернах силос йоллаш латт.

Кхетамца вIаштIехьбаьккхаб боахаме доакъараш Iалашдара болх. Шоай низ ца кхобеш къахьег комбайнераша Попов Ивана, Королев Николая, Замараев Георге йолхьингашца йол хьагулъеш волча Шульга Александра, Мамедов Хьусена, кхыбараша.

Кастта долалургда тхо хьажкIех силос йолла, — йоах механизатораша.

П. АЛИЕВ.

СИЛОС КИЙЧЪЮ

Сухалбаь силос йоллаш боахк Урус - Мартана района «Горец» яхача совхозе. Эггара хьалха из болх дIаболабир цхьоалагIча отделене. Хьалхарча деношка отделене еллар 380 тонн силос.

Ха зехьа а ца йоаеш дика болх бу силос йоллача комбайнера Дудаев Махьмала, тракториста Исраилов Адлал-Хьамида, кхы дукхачар а. ХIара дийнахьа шишша норма кхоачашъю царех хIаране.

Силос йоллача дика къахьегаш ба Кубаев БейIала, Бекмурзаев Махьмад.

Доахана Iа доаккхаргдолча помещене юххе йолл силос. Силос кийчъелга дIахо хьош да.

М. АХМАТОВ.

Ханал хьалха кхоачашъергъя семилетка тIеххьарча шера план яхача девизах болх беш я горпищекомбината коллектив. Валови продукци арахецара ялх бетта план 119,3 процент кхоачашъяьй, цу юкъа дIадахача шера арахийцачул 19,1 процент дукхагIа я продукци. ХIанзлехьа кхоачашъяьй ворхI бетта план а. Планал совгIа арахийцай бIаьш тоннаш кондитерски, изделеш, кхыйола продукци.

Шера план тIеххкоачашъяра яьржача яхье хьалха латтачарех ба ии. Ибрагимова, Рязанская, Дорофеева, Магомадова, кхыбараш.

Сурта тIа: Рязанская Лидия, Магомадова Дунаесса.
И. Плиева сурт.

ЛЕРТТIА ЙОАКХО Ю

Шура яккхараи из паччахьалкхенга йохкараи Сунженски районе хьалхле лелаю Кирова цIерахча колхоза шурий - товарни ферма коллективо. Паччахьалкхенга шура йохкара шера план иттлагIча сентябре кхоачашъе лаьрхIад колхоза хьайбаш леладераша.

— Цу гIулакха мел эшар да тхога. ХIанзле 78 процент кхоачашъяьй оаха шера план, — йоах ферма заведующе нов. Денисова.

Цхьабакъда, карагIдаьннарех кхоачамбеш-м бац колхоза хьайбаш леладераш. Доаханга Iа даккхийтара гIулакха хIанззе уйла еш а низ тIабахийтта доакъар кийчдеш а ба уж. Фермашка дIатIаэзай 120 тонн совгIа дика йол. Ерригача аьлах аргIаш даьд. ХIара денна алсам а йоал из. ЛаьрххIа кийчъяь йолча машинашца аргIера йол хьаозаш ба шофераш Ерош Михаил, Мясников Владимир. Шоай балха нормаш денна 125 — 130 процент кхоачашъю царех хIаране.

АргIаш деча белгалбаьнна дика къахьегаш ба Клепинин Александр, Карамушкин Петр. Трактор тIа монтаж яьча стогометатела новкъосталца сиха а дика а вIашкатох цар йол.

В. КИРИЕНКО.

А. М. ГОРЬКЕ СЦЕНАРЕХ ДОЛА ТЕЛЕФИЛЬМ

ГОРЬКИЙ. Телевидене моттигерча студе йистебаьннаб А. М. Горьке кIезига йовзаш йолча сценарех оттадаьча «Буха вахара новкъа» яхача телевизионни оаз йоагIача фильма съемкаш яьха. ТкъоалагIча шерашка оаз йоацача кинона лаьрхIа язъяь хиннай из сценарий.

Цу тIа писатело дувц «Буха вахара новкъа» яхача ший пьеса турпалий — Луке, Сатина, Барона вахара хьакъехьа.

Съемкаш яьхай город Горькеи областа юрташкеи. Фильме дакъа лоацаш ба горьковски театрий керттера актераш.

«Буха вахара новкъа» яха фильм кастта арадаргда телеэкранашка.

(ТАСС).

ГРЕЦЕ ХЬАЙНА ГIУЛАКХАШ

ЦIий! Юха а дукха цIий! Караманлиса полицейски режим хиннача хана денз афинай улицашка цIий бIаргадайнадацар. ХIаьта хIанз, селла ка йоаккхаш хьежаш яьгIача, Караманлис волаш а йолаш хиннача цу полицес юха а цIий мехкадаьд афински улицашка. Из, хьалхагIарча шерашка а санна, чIоагIа корзагIъяьнна хьувзар, цхьабакъда, хIанз кхы а къивагIа яр.

Вийнав студент Сотириос Петрулас, Ламбракиса Демократически кагирхой организаце кулгалдара член. 170 сага човнаш яьй. 250 саг лаьцав. Иштта ца полице даьча террористически гIулакхех хиннар.

Сендухьа хилар из деррига а?

Мехка юха а корта хьалъайбаьб реакцеи неофашизмаи.

Цу Iаьржача низаца хIанз юха а довнала лаха латаш да-кх гречески халкъ. ХIаьта из дов граждански тIом хиннача хана дена мел хиннарел эггара лирагIа а да.

1963-и 1964-и шерашка гречески халкъо хоржамашка реакци эшайир. Цхьабакъда, «Центра цхьоагIон» демократически правительства оагIонгахьара дуккха а гIалаташ дувлар, къаьнарча режима ка телар, бартаахар бахьан долаш аьттехьара низаш, паччахьа цIенах шоашта чIоагIо а хилийта, империализма оагIонгахьара дизза новкъостал а долаш, эшадаь хиннaчара юхаметта а даьхкар, контрнаступлени е а даьлар, правительстванеи халкъаи духьала тийшача балха барт вIашагIа а белла.

Премьер-министра Г. Папандреус лаьрхIадар паччахьа цIеной НАТО-си правительстве оттаваьчох, оборона министрах Петрос Гари фалиасах мукъавалга, массе а хана демократена кхерам лоаттабеш йолча фашистски элементех эскар цIенделга. ХIаьта оборона министра пост а шийга лулга дIа а дийхадар цо. Паччахьа из де тиганзар, хIаьта 11 июле, кIирандийнахьа Г. Папандреу шийх кхета а хьожаваьвар цо.

Премьер Корфу яхача гIайрене кхаьчача шоатта дийнахьарча сарахьа а кIирандийнахьа Iурра а эзараш болча наха мухь беттар цунга: «Волле хьо, дIахьалха, воккха саг! Цхьаккха а ка ма лелахь!»

ВIашагIкхетарах хьахинна хIама хиланзар...

15 июле сарахьа эзараш болча нахях хьалйизар Афинерча паччахьа дворецa, парламента, премьер-министра политически канцелярена гонахьара улицаш.

«Даькъала хийла демократи!», «ДIаяккха хунта!» «Чакхъяргъяц фашизм!» — уж а дуккха кхыйола а лозунгаш кхайкайора халкъо премьер-министра автомобиль гуча а ялалехьа. ХIаьта из хьагучаяьлча, халкъо, низ бола полицейски духьале хоадаяь чакх а даьнна, автомашина го бир. Премьера машина улув а баьнна баха гулбеннараш паччахьа дворецa чурча коа тIа кхаьчар...

ВIашагIкхийтта итт минутал дукхагIа ха яккханзар. Паччахьа дIаваьккхар гаьнна дукхагIа долча халкъа тешам бенна вола премьер, ше отставке воалийтилга Г. Папандреус дийха доацашехьа а. ХIаьта цул тIехьагIа цаIи ахи сахьат даьлча дворецe паччахьа дув тийлар паччахьа цIен доттагIа Афанасиадис-Новас керте волча кхаь сагах латтача правительствана.

Из дIахезача эгIаздаха тохаделар конституце 114-ча статьяс дIадехкача тайпара демократии конституции лоро дIаотта кийча а долаш, фу хул хьожаш улицашка лаьтта халкъ. Цу сарахье а Афинай улицашта яйна ца Iеш, Греце дуккхача кхыча городерчарна а бIаргаяйр демократи лорае гIеттача гречески халкъа тIема выступленеш.

Греци кхехкаш я, цо кIедж йоах. Цхьан демонстрацел тIехьа цхьаькха хулаш хувцалу уж. Митингаш цаI воккхал тIехъювл царна юкъе хулаш болча наьха дукхалга а тIема кийча хиларга а диллача. Ерригача Греце дIадех конституционни порядок юхаметтаоттаелга, демократи лораелга, цо дIадех Новаса правительство дIаялга.

Кагирхошца цхьана болхлой класс я демократена тIехьа къовсам лоаттаберий хьалхарча мугIарашка, цо вIаштIехьайоах забастовкаш. Къовсам хIара денгара денга ирлуш боагIа. Караманлисовски хьулаянза йолча фашизма къовхашка юха а мохк чукхосса гIертача реакце низашцара дуккха а болча къахьегамхой довнаш тIа-тIа дукхагIа даржаш латт.

Оршотдийнахьа, 19 июле Папандреу Афинах йоаллача Кастрерча ший резиденцера города юкъмоттиге уллача ший парте политически канцеляре водар. Из накъа воаккхаш йолаш ши эзар машин яр. Цхьабакъда, дукха ха ялалехьа берригаш а хIана бац аьнна Афинашка бахаш бола нах царех дIаккхийтар. Колоннах шоай пассажираш а тIехьа дIаккхийтар автобусаш, таксеш. Фега екаш яр демократи лораяра оазаш.

Из низ бола демонстраци йистейоаллаш (доазол дехьарча агенствашa язлу, цунна юкъе дакъа лоацаш миллион саг хиннав, яхаш, хIаьта аьттехьарча, кепа йоазоно мукIарал ду, из укх тIеххьарча ханара эггара йоккхагIа йола мехкара политически манифестаци яр, яхаш) Папандреус хьаьттар: мехка доал хьана дергда — паччахьа дергда е халкъо дергда, аьнна. ТIаккха фордал дукхача адамо жоп делар: «Референдум!»

Кхаьрача дийнахьа, 21 июле студентийи столица бахархойи митинг хилар университета хьалхашка. Митинг йистеяьннaчул тIехьагIа 20 эзар саг города улицашка гIолла чаккхваьлар. Наха тротуараш тIара а балконаш тIара а даькъала бувцар демонстранташ. Цкъаьннахьа царна хьалхашка гучадаьлар-автоматаш а бIаргех хий ухийтача газий бомбаш а йолаш дола доккхий полицейски низаш.

Полицейскеш студентех летар. Кагийча наьхеи мехкарийи цIий Iодахар. ЦаI веннача аллийсар... Бийса яххалца вIашагIлийтар Афинай юкъмоттиге. Полицейски участкашкара ерригача бус хозаш дар лийцарашка уха махьарч: царна етташ бар. Полицейскешта эхь хетанзар кхы меттел човнаш хиннарашта юххьанцара новкъостал дара пункташка етта а.

Полицес къайлагIа дIадолла дагахьа лочкъадаьлар вийнача студента дакъа. Атта хиланзар демократи бахьан веннача къовсамхочун дакъа полицегара хьадаккха.

Вийнар дIаволларах хилар дворцови переворота духьалара, демократи лораяра йола Афинай юкъара демократически референдум. Григорис Ламбракис дIаволлача хиннарел а дукхагIа нах бар из дIаволлача. Иштта эттай зама! Г. Папандреус, вийнар дIаволлача дакъа лацара халкъ тIа а хьехаш, ший послане тIа яздаьдар: «Дворцови Новаса харцправительства дог Iабанзар алхха халкъа лоIама тийшаболх бара правительство хинна дIаоттарах. Цунах цIеша йиза правительство а хилар... Щеша йиза правительство хьем боацаш чехка отставке яла еза». Ший послане тIа ЭДА парте исполкомо дIакхайкаду: «Переворота ка маьхала яргьяц. Дворцови правительство тIера дIайоаккхаргья. Конституции демократически бокъонаши юхаметтаоттаергья. Демократи кот а яргья, дIахьалха а ухаргья».

Цунна бола тешам ба тIа-тIа чIоагIагIа шерлуш боагIа Греце вIашагIкхийттача демократически низий къовсам.

Кажалис Клисовитис.
(АПН).

Афины.

«СЕРДАЛО»

3-гIа оагI. 31 июль, 1965 шу.

Дозаза дехьара

Хит—консерваторий лидер

ЛОНДОН, 28 июль. (ТАСС). Эдвард Хитах Англе консервативни парте лидер хиннав.

Селхан дийнахьа консерваторий парламентски фракце хилар хоржама хьакъехьарча кхадж тассара хьалхара тур. Хоржама хьалашка диллача хьалхара тур хилча котваьнна лоархI дукхагIа йола голосаш кхаьчаи, цул совгIа хьаштдолча кхыча кандидата кхаьчарел 15 процент дукхагIа голосаш кхаьчаи вола кандидат.

Голосаш лаьрхIача Хита кхаьча хилар 150 голос, Модлинга — 133, Поуэлла — 15 голос.

Ерача дийнахьа кхадж тассара шоллагIа тур хила езаш яр. ХIаьта а эгтара нонагIа парте лидера поста тIа баха гIортаргба, аьнна, хеташ хиннача Торникрофтен Соунсен шозй кандидатураш хьалхаяха тигаизар, хIаьта цул тIехьагIа кIеззига ха яьннача гIолла Реджинальд Модлинга ший кандидатура Хит харжийтар дукха юха а яьккхар.

Демократи лораяра

АФИНЫ. (ТАСС). 27 июль тIакхоачача бус йолаеннай Афины-Пирей районерча къахьегамхой 24 сахьата йола забастовка.

Забастовка кхайкаьй Греце къахьегама Массане юкъарча конференце, хIаьта из политически оамалехьа а я. Из я Афанасиадиса-Новаса правительствана духьал, демократи конституци лораяра болча мехка демократически низий дIахо а лоаттабеш болча къовсама лаьрхIарех цаI.

Къахьегама Массане юкъарча конференце викалаша, хьахойташ махиллара, дIакхайкадаьд Iуйрийна промышленносте, транспорте, почте балха ара ца баьннарий процент 70-негара 100-нега кхоачаш я, аьнна.

Забастовка еш ба иштта Салоникай къахьегамхой а. Салоникашка хиннача 5 эзар саг юкъе волча митинга доакъашхоша дIадийхад «паччахьа цIен правительство» отставке гIолга.

18-не КОМИТЕТЕ

ЖЕНЕВА, 28 июль. (ТАСС). Селхан укхаза болх юхаболабаьб герз дIадаккхара йолча 18-не Комитето. Цунна юкъе ба социалистически мехкий (СССР, Польша, Чехословаке, Румыне, Болгаре), НАТО мехкий (США, Англе, кхычар), нейтралистски паччахьалкхений викалаш.

18-не Комитет соахка гурахьа дена гулъеннаяцар.

Комитета хьалхарча заседане ладийгIар ООН генеральни секретара У Тана посланега. Ший послане тIа У Тана белгалбоах «ядерни герзаца кийчлулга чIоагIагIа сихдаларгеи «шердаларен» кхерам.

БЕЛЬГЕ КЕРДА ПРАВИТЕЛЬСТВО ВIАШАГIЙОЛЛАР

БРЮССЕЛЬ, 28 июль. (ТАСС). Селхан саррахьа укхаза дIакхайкадаьд Бельге керда правительство вIашагIъеллалга. Цунна керте эттав социально-христиански парте викал Пьер Армель.

ХьалхагIаръяр а санна, керда правительство а коалиционни я. Цунна юкъе юха а шин парте — социалистически социально-христиански — викалаш бахаб.

КХЫ А ДОВНАШ ДЕ ТIААХАР

ХАНОЙ, 28 июль. (ТАСС). Американски 7-ча флота авианосцаш тIа а Къулбехьен Вьетнамерчеи Таиландерчеи базашка а датта американски самолеташ 26 июле Вьетнама Демократически Республика фецарча доазонашка чухьийлхай, Нинь-Бинь, Тхань-Хоа, Нге-Ан, Ха-Тинь, Куанг-Бинь яхача провинцешкарча дукха кхотабенна нах бахаш йолча районаштеи промышленни объекташтеи довнаш а даьд, бомбаш а йийтай, яхаш, хоам бу Вьетнамски информационни агентства. Цу дийнахьа а американски самолеташа бомбаш йийтай Донг-Хой, Лай-Тяу яхача городашта а Дьен-Бьен-Фу яхача района а.

Американски авиацес гIаьрела тIа а ена ДРВ территорена кхы тIа а довдаьна дуваленна Вьетнамски халкъа эскара Верховни командоване буьзама миссес хоадам боллаш йола духьале а кхайкаьй, агресси совбаеллгеи Вьетнама хьакъехьа йола 1954 шерара соглашенеш меттахьа делаелгеи ВIашагIкхийттача Штатий правительстеагара хьа а дийхад.

Советски делегаци Кубе

ГАВАНА, 29 июль. (ТАСС). 26 июла ди дездеча хила яха советски делегаци селхан яхаяр Кубе эгтара йоккхагIчарех йолча дешара заведене — Сант-Клара яхача города, мехка юкъмоттигерча Лас-Вильяс яхача провинце столица университете. Студенташи хьехархойи безаме а гIадбаха а накъа баьхкар хьаьшашта — делегацена керте волча Эстоне Компарте секретара, КПСС ЦК члена И. Г. Кэбина, турпалашта - космонавташта П. И. Беляева, А. И. Леонова, делегаце кхыча членашта.

ФРАНЦЕ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ

ПАРИЖ, 29 июль. (ТАСС). Селхан аргIанна хиннача Министрий Совета заседане дийцарех керттера дош дар Франци экономически дегIайоалаяра 5-гIа план ювцилга.

Информаце министра Пейрефита пресс-конференце аьнначунга диллача, премьер-министра Помпидус планах лаьца аьннад «вай мохк дунен халкъашта юкъерча яхьа юкъе бахийтара тIадерзадеча низий программа» я из, аьнна. Плана керттера декхар, аьннад цо, — французски экономика «конкурентни торонаш» чIоагIъелга да.

ХьалхагIа кепа теха дIакхайкаьча белгалонех довзаш долча плана керттерча де лерхIарех дола цаI да къаьст-къаьстача наха шоашка ухийтараш легIаахар лаьгIделга, цхьан даькъе «продуктивни капиталовложенеш дукхагIа хилийтар» а французски экономикага «Юкъарча рынка» монополей конкуренцена духьал латта торо хилийтар а лухьа.

Министрий Совето къоабалъяьй укх денношка оттаяь мехкаьтта хьакъехьара франко-алжирски соглашени.

Кхыча мехкашцарча гIулакхий министра Кув де Мюрвила массаза а санна дунен халкъашта юкъерча хьала обзор йир дIадахача кIирагIа Париже хинна франко-японски переговораши, хIаьта иштта Вьетнамера хьали къаьстта белгал а деш.

ВорхIлагIча флота авианосцаш тIарча а, иштта Къулбехьен Вьетнамерча а, Таиландерча а американски реактивни самолеташа бомбаш а чукхувс, тIера довнаш а ду Вьетнама Демократически Республика территоре тIарча нах бахача пункташтеи промышленни объекташтеи.

СУРТА ТIА: Тхань Хоа яхача провинцерча нах бахача кварталашка чукхессача ца эккхаш йиса американски бомба.

В. СОБОЛЕВА сурт.

КЕРДАЧА ТОЛАМАШКА, КАГИРХОЙ!

(ВЛКСМ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА VIII-ча ПЛЕНУМЕРА)

...28 июле Грознерча республика пионерий Дворца актови зале хилар ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома бархIлагIа пленум. Боккхача лоархIамера дешаш дар пленумо ший ден повестка тIа дувца оттадаьраш: «ВЛКСМ ЦК VII-ча пленума решенеш кхоачашъяра республика областной комсомольски организаце декхараши», «Парте хIанзарча ханарча боарама дIадехарашка хьежжа оттабе комсомоле организаторски болхи» яха дешаш.

Доккхий декхараш да тахан республика комсомольски организацешта хьалхашка латтараш — толамца кхоачашде деза семилетка тIеххьара шу, ханнахьа чуийца яха еза дIайийна еррига культураш.

ЛоархIаме да, йоахар пленуме дакъа лаьцараша, къонача тIехьенна коммунистически кхетам балар, кхувш йоагIа тIехье коммунистически кхетамца кхеяр. Вай республике дукха я кхувш йоагIача тIехьенна лерттIа кхетам луш йола комсомольски организацеш. Царех цаI я Грозненски вагонни депо комсомольски организаци. Пленуме къамаьл даьча цу депо комсомольски организаце секретара Рыбянцев Леонида кхувш боагIачарна лерттIа кхетам балар — вай, комсомольций декхар да, аьлар.

Республике хьалха латтача кагирхой - комсомольций — заслуженни рационализатор йолча Медвелюк Галинай, Прокопенко Анатоле, хьажкIаш лелаеча Матаев Берса, шекара свекла кхееча Муслуева Тамарий цIераш йоахача хана тIоараш деттар гулбеннараша. Шадахача шерашка а санна дика къахьег цар.

Республика дукха комсомольски организацеш я шоайла шефство, доттагIал леладеш. «Грознефтехимстрой» треста СМУ-7 комсомольций чIоагIа доттагIал да Грознерча мехкдаьтта завода комсомольцашца. Масса а хана хIана яц аьнна цхьана ю цар собранеш, воскресникаш, цхьана бIаргаго йиш я уж культпоходашка а. Из дика да! Цо новкъостал ду кагирхошта болх бе, сакъердам болаш ваха, обществана пайдане хила.

Партийни, профсоюзни организацей тешшаме гIончий а хинна дIаэттаб республика прожектористаш. «ВЛКСМ ЦК VII-ча пленума решенеш кхоачашъяра республика областной комсомольски организаце декхараши «Парте хIанзарча ханарча боараме дIадехарашка хьежжа оттабе комсомоле организаторски болхи» аьнна пленуме доклад яьча ВЛКСМ Нохч - ГIалгIай обкома хьалхарча секретара нов. Е. П. Голыгина дика доашхаш дийцар прожектористий балхах лаьца. Белгалбаьккхар Шаьла района «Джалка» совхоза, Ачхой - Мартана района «Самашкинский совхоза прожектористий дика болх а.

Цхьабакъда, дукха дийцар пленуме хIана хьалхашка латтача доккхийча декхарех лаьца а. Грознерча медучилища комсомола комитета секретара Г. Беджаянца, ВЛКСМ Суженски райкома шоллагIча секретара Ш. Саралиева, «Самашкинский» совхоза комсомола комитета секретара М. Саламова, химкомбината комсомола комитета секретара П. Швеца, Наьсарен района «Экажевский» совхоза кхоалагIча отделене группкомсорга Б. Албогачиева, къамаьл даьча дукххача кхычар а дийцар шоай къахьегама толамех, дIахо кхоачашде лерхIарех.

Пленума балхаца дакъа лаьцача КПСС Нохч - ГIалгIай обкома шоллагIча секретара нов. О. А. Чахкиева гулбеннарий теркам тIаозаш къамаьл дир комсомольций де дезарех лаьца.

Пленума болх йистебоаллаш ВЛКСМ Нохч - ГIалгIай обкома хьалхарча секретара нов. Е. П. Голыгина республика комсомольций группана ВЛКСМ Центральни Комитета совгIаташ делар.

Пленумо дийцача дешаех шерра соцам тIайийцар.

Р. МУЦОЛЬГОВА.

ХIара денна итташ газови баллонаш дIаухийт бахача наха «Чечингаз» яхача треста газозаправочни станце. Цун коллективе пхи шу совгIа йолча хана хьинаре къахьегаш я диспетчер Должикова Александра Борисовна. Массаза шийна тIадилла декхар дика кхочашду цо.

Сурта тIа: Должикова Александра Борисовна.

И. Плиева сурт.

КУЛЬТБОЛХЛОЙ КХАШКА

Укх бехктокхамерча хана юрта боахама къахьегамхошца цхьана бригадашка, кхашкарча станашка, кхыча производственни участкашка ара а баьнна, шоай агитационно-массови болх беш ба МалгIабика культпросветучреждений болхлой.

«Кавказ» яхача колхоза кхашка ялаташ чуэца доладелча денз, ялат ханнахьа чуэцара кхашкарча колхозхошта новкъостал деш я нов. Львова заведующи йолча Вознесеновкера районни библиотека коллективи директор нов. Бурова йолча юрта культура Цlен болхлойи. Шоашта тIачIоагIъяьча колхоза 2-ча бригада, № 2 йолча МТФ беш бола агитмассови болх дика вIаштIехьбаьккхаб библиотека болхлоша.

Теркам тIаолаш я № 2 йолча бригада цIеча уголокера гойтара агитаци.

Боккхача лоархIаме да укх бехктокхамерча хана, лоацача юкъа на лоадеш ялаташ чуэцара юрта боахама къахьегамхой дикагIа йолча опыташта пропаганда яр.

СалоIача хана колхозхой болча хул библиотекарь Голоскокова. Цо царца сакъердаме беседаш ю. Дукха еза колхозхошта шоай библиотекарь.

Шиъ передвижка я библиотеке. Даим книжкаши, керда журналаши, газеташи хул цIеча уголоке.

Даим араювл бригаде дийнахьа даьха толамаш гойта «Къахьегама листокаш». Бригада вахарцара белгал ца доаккхаш цхьаккха хIама дитац Голоскоковас.

Иштта ший библиотекара болх дика беш хьайоагIа Йоккхача Ачалкхерча библиотека заведующи Бязиева Лейла а. Айхха буьзам лоаттабу цо юрта боахама къахьегамхошца. «Алханчуртский» совхоза кхашкарча болхлоша хьаша лархIац цох. Цхьаккха къахьегама ди дIадахийтац Лейлас керда газеташ, журналаш йийца бригадашка, кхашкарча станашка ца йодаш. Безамца тIаэц из массанахьа а.

Денгара денга лакхлу наьха сакхетам. ХIаьта наха юкъе кердадаьр сердало йоаржаю библиотека болхлой а хила беза вахара хьалаш дика довзаш, шоай идейно-политически боарам лакха болаш. Цудухьа ший дешара боарам лакхбе республикански культпросветучилище деша ягIа Бязиева Лейла. ХIанз кхоалагIча курсе я из. Болх а беш деша дика вIаштIехьдоал цун.

«Ингушский» совхоза кхашкарча къахьегамхошта дика гIулакх деш я Долакоарча культура Цlени библиотекай коллективаш. Совхоза болхлой ялаташ чуэца болабелча денз кхозза доккха концерт а ийца бригадашка, станашка хиннаб уж. ДIадахача шоатта дийнахьа а сакъердаме яр кхай тIа. Вайнаьха халхараш деш, иллеш, сакъердамера байташ йоахаш концерт оттадир агитбригадо. Библиотекара Салатовайна а корадир де хIама. Цу дийнахьа дика толамаш даьхача механизаторех «Къахьегама листок» арахийцар цо.

Цхьабакъда, массанахьа а дика вIаштIехьбаьккхабац культпросветучреждений болх.

Шайхача дийнахьа шийлача Iийне багIар толажагIа лерхI Инаркъерча, СоагIанчарча, Долакоарча культпросветучреждений болхлоша.

Т. АРЧАКОВ.

ВIаши хьажаро гIо дир

21-ча июле ший тайпара рейд йир оаха Наьсарен района райпо председатела нов. Шадиевеи, райбольница керттерча лора нов. Амхаджиевеи, районо заведующе нов. Арсельговеи, культура отдела заведующе нов. Мислауровеи дакъа а лоацаш. Тха керттера декхар дар бахача наха культурни гIулакх делга мишта лел, торгови точкашка санитарни хьал мишта, школаш кердача дешара шерага мишта кийчъяьй, юрташкара клубаши библиотекаши кийчъелга мишта лел, медицински пункташа болх мишта бу хьажар.

...Эггара хьалха Карабулакская яхача станцерча ОРС-а чуйоагIача тикашка хьажа доладелар тхо. Царех цхьа тика улл «Электроинструмент» яхача завода территоре, хIаьта шоллагIъяр «ЦIе Октябрь» яхача кирпишк еча завода территоре. Тикаш ийс сахьат даьлча хьаелл. Иштта тIехьа хьаеллар бахьан долаш Iуйрийна балха ухача наьха вIаштIехьлалац шоашта эша товараш эца. Цул совгIа, выходной деношкIирандийнахьа даьд цу тикашка. Хетаргахьа ийдерхоел дукхагIа продавеций йоакхо ю Карабулакски ОРС-а. Кхыча тайпара лархIа йиш йолаш дац из.

Кхы дикагIча хьале яц Назрановски райпо чуйоагIа тикаш а. Универмаг. Ховш ма дий хIара сагаши-шийна эша товар эца укхаза воагIилга. Бакъда, моллагIча юртарча тика чу дикагIа нийслургда товараш. Цу гIулакхо тешал ду товарий ассортимент йоккха ца хилара. Из да универмаге долча кхоачамбоацарех цаI. Хоза лостам баь хила езача моттиге бIеха я, уй чиллайза да, корех мазаш доахкар, дукха дом бар. Хатта доагIа, фу деш ва универмага директор нов. Берсанов?

Антисанитарни хьале я Экажкъонгий-Юртарен Яндаререн тикаш а. Тархеш тIа а товараш тIа а дом улл, массанахьа бIеха я.

Шоай болх безаш а дог лазаш а йолча моттигашка цIенеи лостам болаши я. Царех я Экажкъонгий-Юртара кхачан товараш дохка тика. Цу тика чу болх беш я коммунистически къахьегама бригада коллектив.

КЕРДАЧА ДЕШАРА ШЕРАГА ШКОЛАШ КИЙЧЪЯР

Наьсарен района нонагIа йолча школашка йистебаьннаб ремонт яь, йоагае хIама Iалашъяь. Царех я Наьсарен - Вокзалера бархIшерара школа, Наьсар-Кертера цхьайтта шерара школа, БурокIалхара бархIшерара школа, кхыяраш.

Цхьабакъда, массанахьа дац цу тайпара гIулакх. Масала, хIанз а тIехь пишкаш оттаяьяц Экажкъонгий-Юртарча школе. Бахьан из долаш басар хьаккхеи кIир тохеи йиш йоацаш ба болхлой. Бакъда, цу гIулакха чIоагIа бехке ба цишкаш хьалъелга тIехьатетта районни ДПО кулгалхой.

ЦхьоалагIа август хьатIакхачалехьа бокъонца ремонт яь кийча хила езаш яр района еррига школаш. Цхьабакъда, ший ханнахьа ремонт ца еш йиса мегаш я цхьайола школаш. Цудухьа цу тайпара хьал долча школай кулгалхоша бизза пайда эца беза укх юхейисача ханах.

ЮРТАШКАРЧА КЛУБАШТА РЕМОНТ ЕЛГА ЭСАЛА ЛЕЛ

22-ча июлага цхьаь цаI юртара клуб яцар 50 процент а ремонт яь. Царех цхьаьраш вIалла дага а яц ремонт е дIайолаяла. Царех я Экажкъонгий - Юртара, БурокIалхара, Пхьилекъонгий-Юртара клубаш.

Иштта хьал долаш я СурхотIара яр а. ЧIоагIа цец воал цу клубий кулгалхой цхьанна хIаманна сагота ца хиларах.

* * *

БоагIача тайпара дIаоттабаьбац юрташкарча медпунктай болх а. Дукххача болхлоша лерттIа лелабац шоай болх. 21-ча июле медицински болхлой профилактика ди дар. Цу дийнахьа салоIаш бар СурхотIарча медпункта медсестраш нн. Могушковаи, Мелеховаи. Помещени бIеха, лостам банза яр. Цу тайпарча хьале яр кхыча юрташкара яраш а.

Кулгалхоша шоаш ма аллара, вIаши хьажаро чIоагIа новкъостал дир хIара даькъера кхоачамбоацараш гучадахара.

ХIанз уж декхарийла ба кхоачамбоацараш сихха балха юкъера дIадаха.

В. МАРЗИЕВ,
тха собкорр.

ХРОНИКА

Дуккхача шерашка а беркате а партийни, советски юрта боахама органашка болх барахи ваьча дийнахьа денз шовзткъеи итт шу дизарахи Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиумо Сийлен Грамота еннай ГОРОШКО Николай Ивановича — юрта боахама Грозненски района производственни управлене начальника.

ЕЗА АТЛЕТИКА

Тяжелоатлетий зональни яхь хилар Шахты яхача городе.

ГАРО завода физически культура коллектива сборни команда а йолаш 15 команда дакъа лаьцар укхаза.

Вай командаца вар СССР-а спорта мастер И. Кодзоеви Н. Осташкои. ШоаллагIа моттиг яьккхар вай команда.

ШоллагIа моттиг яьккхача командана бокъо еннай Москве хургйолча СССР-а профсоюзий спартакиада финале дакъа лаца. Тренераша И. Кодзоевеи Н. Осташкоси кулгалдеш хIанз кийчлуш я команда.

О. НИКОЛАЕВ.

Футбольни чемпионат

«А» класса шоллагIча группа футболистий аргIанна йола матчаш хилар кхаьрача дийнахьа. Ер да царех хиннар: «Энергетик» (Душанбе) — «Трактор» (Волгоград) — 1 : 1, «Шахтер» (Караганда) — «Труд» (Воронеж) — 0 : 0, «Локомотив» (Тбилиси) — «Металлург» (Запорожье) — 4 : 1, «Локомотив» (Челябинск) — «Текстильщик» (Иваново) — 0 : 2, «Уралмаш» (Свердловск) — «Строитель» (Ашхабад) — 2 : 0, «Динамо» (Ленинград) —СКА (Новосибирск)— 1 : 1, «Спартак» (Гомель)—«Волга» (Горький) — 1 : 1.

(ТАСС).

* * *

ФУТБОЛА ХЬАКЪЕХЬАРА СССР-а ХЬАЛХАЛЕН ТАБЛИЦА

(«А» класс. шоллагIа группа, цхьоалагIа подгруппа).

	Л	К	Ц	И	Б	О
«Текстильщик»	21	11	7	3	26—13	29
«Уралмаш»	21	9	10	2	24—14	28
«Шахтер»	21	8	9	4	20—11	25
«Авангард»	20	10	4	6	26—19	24
«Трактор»	20	6	9	5	16—15	21
«Молдова»	21	7	7	7	13—14	21
«Локомотив», В.	21	5	10	6	19—16	20
«Труд»	21	5	10	6	16—15	20
«Волга»	21	5	9	7	17—20	19
«Терек»	21	6	7	8	24—28	19
«Спартак»	21	5	9	7	15—20	19
«Строитель»	21	6	7	8	20—25	19
«Локомотив», Ч.	21	7	5	9	23—29	19
«Локомотив», Т.	22	6	6	10	23—30	18
«Энергетик»	22	5	8	9	18—26	18
«Металлург»	21	5	7	9	16—25	17

Хайтара белгалонаш: В. — Винница, Ч.— Челябинск, Т. — Тбилиси.

Редактора зам. А. А. МЯНИЕВ.

ЛОАМАН КХАЛНАЬХА РАЙОННИ СЛЕТ

Дукха ха йоацаш Ачхой-Мартана культура ЦIагIа кхалнаьха районни слет хилар. Слете дакъа лаьцар «Лермонтовский», «Новосельский», «Самашкинский», «Орджоникидзевский» яхача совхозашкара баьхкача кхалнаха. «Коммунизм хьалъеча хьинаре дакъа лоац лоаман кхалсаго» яха доклад йийшар Ачхой-Мартана парте районни комитета секретара нов. Починкинас. Докладчика белгалбаьхар районе дикагIа бола кхалнах: «Самашкинский» совхоза доярка Мальцева Надежда, районе дикагIа йола хьайбаш леладер Арсанова Рубика, иштта дукха кхыбараш а.

Слете хиннараша дийцар Нохч-ГIалгIай пединститута мехкараша «Вай ираз вай воай бе доалл» аьнна яздаь гуччахьара письмо. Цар массане а раьза болаш могадир из. Къамаьл даьча лора Захабовас. Закан-Юртарча 11 классера дешархочо З. Абакаевас, «Новосельский» совхоза бригадира М. Масаевас, районни беша заведующе З. Абдулаевас, иштта кхы дукххачар а эгIазал кхайкайир Iадати шариIати хьаллоацараштa, царна тIехьабараштa. Майрра гуччахьара письмо яздаьча мехкараштa доккха баркал аьлар цар.

А. ВОЛОВЩИКОВ.

Ха мишта латтаргья августе

Ахкан тIеххьарча бетто Советски Союза территоре доккхагIча даькъ тIа йIовхал яхьаргья; боарамагIарчен лакхарчен шоралашка фегара температура моллагIчул кIезиг-дукха лакхагIа хургья. ХIаьта йоачай тIоадала дукхал кIеззига чухнахьа хургья. Къилбаседехьарча районашкара дIанийкхача, массе а моттигашка, дIаьх ца луш, кхайсса догIаш делхаргда. Дохк увттаргда Дальневосточни шув-йисте, Малхбузехьен СибарегIа, Урале. Августах шоллагIча ах бетта Союза къилбаседехьарча районашка гуйран духхьашхара ша беш йола шелалаш ухаргья.

Союза европейски территоре тIа къаьстта а йIайхен кIезига морхаш йолаши хургья бетта юххье, шоллагIа декада чакхдоаллаши кхоалагIа декада долалуши. Воних ханашка догIаш делха а ди къувкъа а мег.

Украина къулбехьа, Краснодарски крае, Кавказе кIезига морхаш йолаш хургья. Малхбузехьарча районашка йоачай тIоадала дукхал дуккхача шерашкарча юкъера лаьрхIа йолчоа гарга хургья, хIаьта центральнии къулбехьарчеи районашка цул кIезигагIа хургья. Юкъера лаьрхIача беттара температура массаза а хулаш йолчул лакхагIа хургья.

ДогIаш делхаш а шийло а хургья Прибалтийски республикашка. Союза европейски территоре тIа фегара температура дийнахьа 28 градусага кхаччалца лакхлуш хургья, хIаьта къулбехьа — 32 градусага кхаччалца. Шийло хургья августа юккъеи юххеи. Къилбаседехьарча районашка бийсанна ша беш шийла хила мег.

Крыма къулбехьарча шув-йистеи Кавказа Iаьржача форда шув-йистошкеи августе кIезига морхаш йола ха отта мег. Температура эггара лакхагIа хургья юххьанцарча пхе дийнахьен 19—24 августеи (дийнахьа 30—35 градус), юхейисача хана дийнахьа 23—28 градуси бус 15—20 градуси хургья.

Малхбузехьен СибарегIа нонагIа хувцалуш морхаш хургья, догIаш а делхаш, ди а къувкъаш, дохк а увтташ. КIезига морхаш йолаш бутт болалуши юкъе бахачеи мара хургьяц. Алтайски крае морхаш кIезиг а йоачан йоацаш а хургья. Эггара йIайхагIа хургья 16—22 августе, цу хана къулбехьа температура лакхлургья 30 градусага кхаччалца, хIаьта къилбаседехьа — +24 градусага кхаччалца. 7—12 августеи бетта юххеи къилбаседехьа ша беш шелал хила мег.

Малхбоалехьен СибарегIа кхайса догIаш делха мегаш да 10—14-чеи 19—24-чеи августе. Юхейисача хана йоачаш хургьяц. Эггара йIаьхагIа хургья 4—10-чеи 17—21-чеи августе (температура 23—28 градус йолаш хургья).

Казахстане догIаш а делхаш, ди а къувкъаш, мух а хьекхаш, дема дарз а хьекхаш соцам боаца погода хургья 1—5-чеи 17—26-чеи августе, юхейисача хана кIезига морхаш а йолаш хургья. Эггара йIайхагIа хургья цига бетта юккъе — 32 градусага кхаччалца.

Средни Азе температура массаза а яхар мо хулаш йолчул кIезиг-дукха лохагIа хургья. Эггара йIайхагIа (дийнахьа 36—40 градусага кхаччалца) хургья 14—20 августе, хIаьта 4—8-чеи 22—27-чеи августе шийло хургья (бийсанна 11—16 градусага кхаччалца).

Дальни Востоке догIаш хила мегаш да, хьалхарчеи шоллагIчеи декадашка ди а къувкъа мег.

Приморске крае, Сахалине, Камчатке дохк, дарз хургда. Хьалхарча ах бетта йIайха ха хургья, 30 градусага кхаччалца температура а йолаш, шоллагIча ах бетта шелургья.

Рубен БУРЛУЦКИЙ,
воккхагIа вола Iилма болхло.
(АПН).

ЛадувгIа, хьажа

31 ИЮЛЬ, 1965 шу.

Радио: 6.30 — Юрта боахама болхлошта передача (нохчий меттала). 6.45 — Ашараш. 7.10 — «Грозненский рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.20 — Хоамаш. 7.40 — «Къона тIехье» яха передача (нохчий меттала). 7.55 — Передачай программа. 8.40 — «Сердало» газета оагIонаш тIара. 8.50 — Ашараш. 16.00 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 16.10 — Ейгача музыка концерт. 16.35 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 16.45 — «Москве Нохч-ГIалгIай литература кIира хилара накъа долхаш» яха литературни передача. Поэта Муталибова къамаьл (нохчий меттала). 17.00 — «Кавказа зIанараш» яха радиожурнал (эрсий меттала). 17.45 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.35 — РадиоладувгIархой заявкех оттадаь концерт.

Укв: 9.00 — «Россена тIагIолла или дахь михо» яха музыкальни композици. 10.18 — «ЧIондаргхо Ситворецкая» яха передача. 10.52 — ЧIондарган оркестран лаьрхIа Брамса концерт. 11.32 — «Маьхки зизаши» яха Лагодске дувцар. 19.00 — СалаIара сайре. 20.29 — «Болх дукха барах» яха инсценированни дувцар. 20.47 — Нохч - ГIалгIай иллеши ашараши. 21.26 — «Горец» яха радиопостановка. 22.50 — ЧIондарга лаьрхIа Брустада сюита.

Телевидени: 18.25 — Грозне гIишлош хьалъеча. Репортаж (нохчий меттала). 18.35 — Лоацаметражни фильм. 19.25 — Художественни самодеятельноста концерт. 21.30 — «Максим Перепелица» яха художественни фильм.

Гор. Грозне, Мира ул., 1/68, кв. 50 вахаш волча гр-на Виктор Иванович **Дорохова** суде деннад гор. Грозне, Революце проспект, 4, кв. 9 яхаш йола ший сесаг гр-ка Светлана Ивановна **Дорохова** шейитарах дола дош.

Дош дувцаргда гор. Грозне, Заводской района халкъа суде.

Гор. Грозне, Боевая ул., 41, яхаш йолча гр-ка Светлана Анатольевна **Лялинас** суде деннад гор. Грозне, Чернышевске ул., 27, вахаш волча ший марагара гр-гара Виктор Иванович **Лялингара** шехьаяларах дола дош.

Дош дувцаргда гор. Грозне, Октябрьски района халкъа суде.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Цlеча фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретара — 2-45-48; партийни вахарен, промышленнии, юртбоахамен, культуран, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48; отдел партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного, культуры и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ02637. Заказ № 4242.